



Привремена петражна комисија за утврђивање стања  
у правосудним институцијама Босне и Херцеговине

Privremena istražna komisija za utvrđivanje stanja u  
pravosuđnim institucijama Bosne i Hercegovine  
Privremeno istražno povjerenstvo za utvrđivanje stanja  
u pravosuđnim institucijama Bosne i Hercegovine

: 01-50-4-237-34/21  
, 25. 02. 2022.

, , , , ,  
, , ,  
35. . (1) (2)  
(,, ”, . 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 26/20),  
а 2.

, 14. 06. 26. 06. 2019,  
, 15. 05, 19. 05. 20. 05. 2020, 34. 8.  
( :  
)  
, 10. 03. 2022. ,  
, 12 .

1. :  
- - . , 12 ;  
- -  
, 13.30 .  
2. .

: 033 286 068 e-mail :  
[igor.bajic@parlament.ba](mailto:igor.bajic@parlament.ba) [sonja.abdulovski@parlament.ba](mailto:sonja.abdulovski@parlament.ba)

, . . .  
:  
- /



Број: 01-50-4-237-34/22

Сарајево, 10. 03. 2022.

## САВЈЕТУ МИНИСТАРА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

На основу члана 188. Пословника Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ”, бр. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 и 26/20) и члана 3. став (2) тачка х) Пословника Привремене истражне комисије Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине за утврђивање стања у правосудним институцијама Босне и Херцеговине, Привремена истражна комисија Представничког дома Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине за утврђивање стања у правосудним институцијама Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Привремена истражна комисија) на 34. сједници, одржаној 10. 03. 2022, једногласно је усвојила следећи

### ЗАКЉУЧАК

Привремена истражна комисија тражи од Савјета министара БиХ да достави у парламентарну процедуру Приједлог измјена и допуна Закона о заштити личних података, или по потреби нови приједлог закона, који је усклађен са стандардима Европске уније, узимајући у обзир свједочење в.д. главног тужиоца Тужилаштва БиХ, чији се транскрипт свједочења доставља уз закључак.

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ  
ПРИВРЕМЕНЕ ИСТРАЖНЕ КОМИСИЈЕ  
Дамир Арнаут

### Прилог:

Транскрипт 34. сједнице Привремене истражне комисије

### Доставити:

- наслову
- а/а

## **NEAUTORIZIRAN TRANSKRIPT**

34. SJEDNICE PRIVREMENE ISTRAŽNE KOMISIJE PREDSTAVNIČKOG DOMA  
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE  
ZA UTVRĐIVANJE STANJAU PRAVOSUDNIM INSTITUCIJAMA BiH  
održane 10. 03, 2022. godine

### **PREDSJEDAVALJUĆI**

#### **DAMIR ARNAUT**

Dobar dan svima, konstatujem da imamo kovorum i otvaram 34. Sjednicu Privremene istražne komisije Predstavničkog doma parlamentarne skupštine u BiH za utvrđivanje stanja u pravosudnim institucijama. Za sjednicu je predložen sljedeći dnevni red, prijedlog dnevnog reda ste dobili:

1. Saslušanje svjedoka pred istražnom komisijom
  - Milanka Kajganića v.d. tužioca tužilaštva BiH i
  - Sabine Sarajlije glavna tužiteljice tužilaštva Kantona Sarajevo,
2. Tekuća pitanja.

Otvaram raspravu o dnevnom redu. Ima li prijedloga za izmjeme i dopune dnevnog reda. Nema, konstatujem da je dnevni red kako je predložen i usvojena.

#### **Ad. 1.**

Saslušanje svjedoka, gospodina Milanka Kajganića, v.d. tužioca Tužilaštva BiH pozdravljam glavnog tužioca, hvala Vam na doslasku, hvala na saradnji koju ste time ikazali sa istražmom komisijom i kako je ustaljena praksa komisije, kako smo to prakticirali sa svim svjedocima ja ću vas zamoliti da date uvodno izlaganje, osvrt na stanje u pravosuđu sugestije eventualne, šta bi bilo potrebno poboljšati i promjeniti u pravosuđu sa vaše tačke gledišta, a onda ću opet sa ustaljenom praksom otvoriti pitanja za članove istražne komisije. Hvala još jednom na dolasku i saradnji sa komisijom i izvolite.

## MILANKO KAJGANIĆ

Dobar dan svima, prvo da vam se zahvalim na pozivu i na prilici koju ste mi ukazali da razgovaram danas o ovako važnoj temi u BiH, biće mi zadovoljstvo da odogovrim na sva pitanja članova komisije. Iz tog razloga sam ovdje, pozvaću vas odmah da budemo maksimalno otvoreni u svom pitanjima i u diskusiji ja sam došao sa tom namjerom, da kažem objektivno i otvoreno sve ono što bude interesovalo i vas kao članove komisije a i javnost u BiH. Prvo želim da naglasim da mi nije namjera od preuzimanja dužnosti, vršioca dužnosti glavnog tužioca od kraj oktobra 2021. godine, da tražim opravdanje za bilo kakve postupke tužilaštva BiH da promovišem Tužilaštvo BiH u kojim nešto nije urađeno dobro, nego mi je isključiva namjera da objektivno prenesem situaciju kakva je u tužilaštvu BiH, kakva je generelano u praovosuđu, da ja sam se priperemio da neke stvari kažem jer mislim da i vi neke stvari možete da ih pokrenete s mrtve tačke, da omogućite da se te stvari porave u BiH kako bismo svi mi imali bolje praovosuđe. Ovdje sam u svom izlaganju namjeravo da kažem objektivno stanje i u policijskim agencijama sa kojima Tužilaštvo BiH srađuje, uz čiju pomoć provodi istrage po Zakonu o kirvičnom postupku BiH, ovdje sam takođe da kažem, da govorim o problemima koje imamo i zbog neusvajanja određenih izmjena prvenstveno Zakona o krivičnom postupku BiH koje su nam neophodne da bismo se efikasno borili protiv najtežih oblika kriminala, svjesni smo svi u BiH i svjetu da najteži oblici kriminala su organizovani kriminal i visoka korupcija. Dakle, ja ću govoriti o tim stvarima koje smatram da Parlament BiH treba da, s obzirom na svoju nadležnost, da usvoji te izmjene, to je ono što smatram da bi se moglo uraditi od strane Parlamenta. Isto tako skrenuću pažnju na poteškoće koje mi imamo a koje prevladavamo mi sami i prevazilazimo u svom radu zbog tih nekih nerješениh stvari. Ovo je uvodni dio. Pozivam vas da budemo maksimalno otvoreni, nema potrebe da me štedite u bilo kojem smislu. Ja sam ovdje samo da prenesm ono stanje kakovo je zasita i da budem maksimalno objektivan. Nemam nikakve zadržke tako da mislim da ako želite da detaljnije obazlažem trenutnu situaciju u Tužilaštvu BiH, možda zatečeno stanje u tužilaštvu BiH i poteškoće i ono što se uradilo i što se planira uraditi u narednom periodu i imate namjeru da postavljate pitanja izaberiti. Hvala

## **DAMIR ARNAUT**

Hvala gospodine Kajganiću, ja ću sada otvoriti prostor za pitanja članova komisije. Uvijek smo najefikasniji ako prikupimo nekoliko pitanja pa da onda glavni tužilac odgovora. Otvaram raspravu, ima li prijavljenih za pitanja gospodinu Kajganiću. Gospođa Marinković-Lepić, postavite samo pitanje.

## **MIRJANA MARINKOVIĆ LEPIĆ**

Ja bih ipak voljela da nam vi date jedan uvod o zatečenom stanju, kako bismo mi možda iz toga izvlačili pitanja, mislim da bi to bilo najbolje s obzirom na smjenu glavne tužiteljice, vaše pruzimanje tužilaštva, ja bih voljela da malo ipak date jedan uvod, ako je moguće.

## **DAMIR ARNAUT**

Zamjenik predsjedavajućeg, gospodin Mektić.

## **DRAGAN MEKTIĆ**

Hvala, poštovanje, pozdravljam sve ja Vam se zahvaljujem gospodine Kajganiću što ste došli danas ovdje da razgovaramo i da nadam se da nam je zajednički obostani inters da ppeoznamo zajedno probleme u pravosuđu, e vo konkretno vi u Tužilaštvu BiH i da nađemo neka riješenja i posebno intersnatno je što vi kažete da vi ste mišljena da postoje određene norme u zakonu o krivičnom postupku koje za sad tako otežavaju istrage i procesuiranje određenih slučajeva. Mi smo ovdje u ranijem periodu saslušali niz nosilaca pravosudnih funkcija sa raznih nivoa pa između ostalog bio je i predsjednik suda BiH i bila je glavna tužiteljica BiH, bilo je nekoliko tužitelja iz Tužilaštva BiH i bilo je još određen broj nosilaca pravosudnih funkcija sa raznih nivoa. Ja sam mislio da kažem ovo što je rekla moja prethodnica moža nebi bilo loše da nas informišete prvo još u tom proširenom uvodnom dijelu možda vaše mišljenje o zatečenom stanju u Tužilaštvu BiH, a možda onda u drugom dijelu da kažete šta su to problemi vezni za Zakon o krivičnom postupku koji treutno vas sprečava da imate efikasnije istrage da imate efikasnije procedure koje bi se završile na sudu BiH. I samo još jednu rečenicu, da napomenem nama je u jednom momentu bilo frapantno saznanje da se u Tužilaštvu nije koristio takozvani CMS sistem kod dodjele predmeta i da je to se vršilo ličnim signiranjem glavne tužiteljice i da je to prizvelo dosta problema. Sad se ne bih vraćao i obrazlagao šta je sve ovdje govoreno u vezi sa tim. I drugi je problem bio vezan sa

Zakonomo o zaštiti podataka, ne sigurnosnih provjera za tužioce, već bila je posebna provjera kad su u pitanju zaštitita tajnih podataka kada su u pitanju tužioc. Ako nije problem, da nas u nekom dodatnom dijelu upoznate sa tim stanjem zatečenim, šta ste vi uspjeli promjeniti šta namjeravate promjeniti. Šta još po vama mislite da je jako bitno, a posebno sa stanovišta Parlamenta kao zakonodavnog tijela koji bi u nekoj zakonodavnoj proceduri mogao da popravi te stvari o kojim očekujem da ćete govoriti. Odmah da vam kažem da smo mi sigurno kao istražna komisja opredjeljeni da to sve kroz naš konačni izvještaj navedemo i da naznačimo Paralametrarnoj skupštini BiH kao jednu potrebu za izmjenama jer navodno vi nam možete najobilje i najstručnije reći šta su to eventualne kočnice u ZKP. Hvala vam.

### **DAMIR ARNAUT**

Hvala zamjeniku predsjedavajućeg, gospodinu Mektiću. Ima li još pitanja ? Postaviću ja, znači kada je u pitannju zakon o VSTV- u, Predstavnički dom je juče konačno usvojio izmjene i dopune zakona o VSTV-u koji je predložilo Ministastvo Pravde, nakon dugo godina ovo su izmjene i dopune koje se tiču primarno Evropskog puta BiH to je zakon, koji je minimum koji je delagacija zacrtala kao neophodan, a to je lista od 14 prioriteta kako bi smo dobili kandidatski status i on se uglavnom, ove izmjene i dopune se tiču integriteta noisoca sudijske i tužilačkih fnkcija, nosioca imovinskih kartona itd, to je vam dobro poznato, jer ste davali Tužilaštvo je davalo mišljenje o tom nacrtu. Međutim predzadnja odredba kaže da u roku do godiu dana Paralmetarna skupština treba donijeti potpuno novi zakon o VSTV-u sve obuhvatni. To je jedna od stavari na kojem će i ova komisija raditi, ja bih zamolio za vaše mišljenje šta mislite a bi treablo biti prioriteti u tom novom Zakonu, da idemo puno dalje od integriteta sudijskih i tužilačkih finkcija, eventualno da li treba razdvojiti imenovanje. Dozvolite da sumiramo, dakle imamo neku uvod ili osvrt na zatečeno stanje u Tužilaštvu BiH, koje norme u ZKP-u treba mijenjati odnosno koje otežavaju istrage pocesuiranje i dovođenje predmeta u sudijski postupak, da li se sada u Tužilaštvu koristi CMS, upravo ja pred ovom komisijm bivša glavna tužiteljica priznala da ne koristi CMS, možete li mi potvrditi da li je počelo korištenje u dijedili svih predmeta. Zaista CMS znam da se korsiti da s tu čuvaju svi detalji kad govorimo o TCMS kovorimo o dodjeli predmeta i konačno možete li na mda ti neke sugestije preporuke vvezno za ta jsveobuhbatni zakon o VSTV- u koji parlametarn kupština traba da usvoju u roku od godinu dana kada Parlametarna skupština usvojoj sitne izmjene. Pa ćemo onda krenuti na drugi set pitanj. Hvala vam.

## MILANKO KAJGANIĆ

Ja sam preuzeo dužnost vršioca dužnosti, u oktobru 2021 godine, dosta stvari je koje su se ticale izmjne unutrašnje organizacije samog Tužilaštva su bile započete i izvršena je reorganizacija na način da su imali smo tri odjela, tri odjela su spojena u dva. Bila je započeta promjena automatske dodjele predmeta u odjelu za ratne zločine, ja sam bio rukovodilac odjela za ratne zločine prije ove dužnosti i ona je započela negdje otprilike polovine 2021 godine, mojim dolaskom na mjesto v.d Tužioca ja sam u potpunosti primjenio automatski dodjelu predmeta kroz CMS prvo dodjelu novih predmeta. U prvom periodu nismo imali mogućnost kod presignacije predmeta koji su već postojala u u Tužilaštvu BiH da se i oni automatski dodjelju, međutim to je sada i tehnički moguće da se sada u potpunosti svi premetu u Tužilaštvu BiH, kako oni novi, znači svaka prijava tako i predmeti koji su već u radu kod tužilaca, ako postoji potreba za presignacijom, dodjeljuju automatski, nema niko nikakav uticaj na takve predmete, na dodjelu tih predmeta.

Što se tiče presignacije tih predmeta imam potrebu da vam pojasnim šta sam uradio zajedno sa svojim saradnicima, dolaskom u Tužilaštvo BiH prvo sam prvi dan izvršio imenovanj rukovodilaca na nanačin da sam kolegicu Dijanu Kajmaković imenovao sam za rukovodioca posebnog odjela za prganizovani kriminal, prvredu i korupciju s obzirom ne njeno dosadašnje iskustvo u radu na tim predmetima i zajedno sa kolegom Ismetom Šuškić, a rukovodialc odjeal za ratne zločine je dotadašnji rukovodilac organizovanog, kolegica Ozrenka Nešković. Dalje, mi smo kroz naš pravilnik vršili strogu specijalizaciju odjela, odjela za ratne zločine po regionalnim timovima što je bio zahtjev kolegice suduje Džoane Korner u njenim izvještajima koje je radila po angažmanu oepsa, a što se tiče odjela za organizovani kriminal izvršena je unutrašnja organizacija tako da je taj odjel podjeljn na šest odsjeka. Odsjek za organizovani kriminal, odsjek za korupciju, odsjek za korupciju, odsjek za terorizam, odsjek za privredni kriminal, za trgovinu i krijumčarenje ljudima i odsjek za međunarosnu pravnu pomoć i ostala krivična djela.

Nakon te preraspodjele ja sam naložio koncentraciju svih predmeta u tužilaštvu BiH jer je bilo predmeta iz različitih oblast zaduženih kod različitih tužilaca tako da smo koncentrisali, naložio sam to do kraj 2021 godine, do kraj prošle godine, da se svi premeti koncentrišu na način da se svi premeti korupcije moraju biti u odsjeku za korupciju, pojačao sam odsjek za korupciju. Postavljen je i novi rukovodilac tog odjeska i u tom odsjsjeku radi sad pet tužilaca, to su sada sve mladi iskusni tužiocci koji imaju afinitete za rad na takvim predmetima. Prioritet rada je organizovani kriminal i

prioritet rada je provredni kriminal odsjek za privredni kriminal je pojačan sa brojem tužilaca, tu radi šest tužilaca u odsjeku za organizovani kriminal isto tako. Izvršio sam i preraspodjelu tužilaca, da sam određeni broj tužilaca koji su radili na ratnim zločinima imajući u vidu afinitete njihove, preraspodjelio u odjel za organizovani kriminal privredu i korupciju. Jednosntavno da se ljudski reursi rasporede na način kako kako je najbolje moguće u tužilaštvu BiH i to je intencija i svih izvještaja, počev od izvještaj gospodina Pribea pa i sada mogu da vas informišem možda već znate da ove sedmice su kolege eksperti EU mi smo imali s njima sastanak i oni razgovarju i sa sudijam, tužiocima i policijskim istražiocima o konkretnim pedmetima vrše analizu postojanaj napretka od donošenja izvještaja sudije Pribea pa do danas. Fokus njihovog interesovanja je prvesnrveno na specijalizaciji. Tužilaštvo BiH je velika institucija u kojoj 58 tužilaca radi i možemo imajući u vidu i ljudske i materijalne kapacitete da u potpunosti prmjenjino spacijalizacijue na način kako sam objasnio. Svi predmeti organizivanog kriminala se autoamtsko rapsoređuju u odsjek za organizovani kriminal, taj odjsek ima pet tužilaca i ima svog rukovodioca i ne miže se desiti da bilo ko mimo toga odsjeka radi te predmete. To je bitnio iz razloga zato što kad se desi bilo kakvo pravno pitanje ili pravna nedoumica jednostavnije je da koleg koje rade na tim predmetim dođu do rješenja kroz kolegije, sastanke i korištenje sudske prakse da riješe ta pitanja. To je bitno iz razloga što ujednačavamo naše postupanje u BiH jer jednostavno različitim postupanjem stvaramo nesigurnost kod policijskih agencija koje nam se obraćaju sa upitima da li nešto predstavlja krivično djelo ili ne predstavlja krivično djelo.

Znači, to je bio prvi potez koji smo uradili u Tužilaštvu BiH i desilo se u predmet, svaki tužilac koji je imao neke predmete iz drugog odsjeka ak oej taj predmet, ak ose u tom predmetu očekuje donošenje skore tužilačke odluke dozvolilo se tom tužiocu da zadrži tu vrstu predmeta pa će se desiti da će neko ko radi na krijumčarenju ili na trgovini ljudima ima možda predmet iz odsjeka za organizovani kriminal da mi je taj predmet ostao u radu, ali je vremenski ograničen do kada je dužan da donese tužilačku odluku. Jednostavno, do polovine ove godine neće biti situacija da neki tužilac koji raspoređen u jedan odsjek radi predmete iz drugo odjseka. Na takav način i šefovi odjseka i mi, rukovodici imamo u potpunosti uvid u stvarno stanje predmeta u tužilaštvu i stvarni priliv predmeta u tužilaštvo. To je što se tiče automatske dodjele premeta.

Što se tiče bezbjedonosnih provjera i uspostave bezbjedonosnog područja ja sam dolaskom na ovu poziciju, naložio da se na sve zaplene upute za bezbjedonosne provjere i ti zahtjevi su upućeni



tokom mjeseca novembra za oko 180 naših zaposlenih i već se bezbjedonosne provjere rade i već imamo povratne informacije od obavještajno bezbjednosne agencije o određenim izvršenim provjerama za određene naše zaposlene. Tako da će svi naši zaposleni proći bezbjedonosne provjere i ja sam nastavio rad na uspostavi bezbjedonosnog područja i sada je ostalo samo da Ministarstvo bezbjednosti, da njihovi predstavnici dođu u Tužilaštvo i to očekujemo u narednih petnaestak dana najdalje da izvrše analizu tog područja odnosno dali je ispunjava uslove kako je to po zakonu previđeno. Dakle, i taj dio je urađen.

Onaj dio koji je za nas Tužilaštvo BiH i koji je moj fokus, koji će biti moj fokus posjete ovdje je činjenice i problemi koje mi imamo u konkretnim našim predmetima a koje može da riješi samo izvršna odnosno zakonodavna vlast u BiH. Prvo i osnovno svi znate, za određene aplikacije koje su zaplijenjene od strane policiskih institucija o strane EU i USA, i u tim aplikacijam se nalaze podatci o značajnom broju krivičnih dijela organizovanog kriminala sa međunarodnim elementom. To su upravo ona krivična djela za koje je nadležno Tužilaštvo BiH. Da bismo se borili protiv takvih krivičnih dijel moramo imati u potpunosti uspoistavljenu međunarodnu radanju. Onako kako to rade svremene zemlje. Šta mi imamo od problema? Mi imamo situaciju da, ja ću se osvrnutu na vaše pitanje vezano za eventualne sugestije vezano na VSTV, međutim neću ni nakakv način da ulazim u nadležnost izvršne ili zakonodavne vlasti nego ću samo da vas upoznam sa trenutnim stanjem, ono što je nama problem, zašto nam je problem i pokušaću da na vas zamolim da u okviru vaših ovlaštenja riješite taj problem.

Prvi problem je da mi nemamo u punom kapaciteu uspostavljenu kontaktačku sa EUROPOL-om. Mi kada, vi to dobro znate koliko sam ja obavješten, ja sam prilikom preuzimanja dužnosti pozvao sve direktore policiskih agencija sa kojim mi sarađujemo, tako i direktora Direkcije za koordinaciju policijskih tijela, informisamu smo otprilike da ne postoji saglasnost oko toga gdje ta kontakt tačka treba da bude smještena i iz tog razloga mi nemami svog predstavnika policijskoh agencija u sjedištu EUROPOL-a i nemamo brz protok informacija kroz kana saradnje sa EUROPOL-om što imaju sve zemlje regije i što imaju sve zemlje EU. To je prvi od osnovnih problema jer mi nemamo mogućnost efikasne i brze razmjene podataka koje na pomažu u našim istragama.

Drugi problem je, BiH je jedina u regionu nema potpisam sporazum o saradnji sa EUROJUST-om. Euro just je Evropsko udruženje tužilaca. Ja sam imenovan 2018 godine kako kontakt tačka ispred

BiH, međutim mi nemamo svog predstnika, nemamo svog tužioca koj treba da sjedi u Hagu batr povremeni, npr, Crna gora ima kolegicu koaj je sedam dana u Hagu a tri sedmce je u Podgorici. Znači mi nemamo predstavnika u Eurojust-u jer nismo uspjeli potpisati sporazum do kraj 2020 godine jer Pralamentarna skupština nije usvojila izmjene zakona o zaštiti ličnih podataka. Taj zakon nije usklađen sa evropskim zakonom iz 2016 godine, i ja sam bio član grupe za pregovaranje i sporazum, jednostavno očekivalo se usvajanje zaakona. Zakon je bio pripremljen, krajem 2019 ili početkom 2020 godine, ne znam da li je bio poslan u Parlametarnu proceduru. Međutim mi smo propustili taj rok i do tog preioda smo mogli da direktno razgovramo sa EUROJUST-om i da sklopimo sporazum. Nakon kraja 2020 godine BIH, će morati da pregovara sa Evropskom komisijom o sporazumu sa EUROJUST-om i to će i kad mi usovjimo zakom koji je uslov za sporazum to će produžiti period pregoaranja i to na ograničava i onemogućava nas u razmneji podatak i informacija i dokaza sa zemljama Evrope i svijeta. Da bismo mi pokušali da riješimo te probleme ja sam početkom januara 2021 poslao troje kolega tužilaca i predstvnike dvije policijske agencije u BiH u Hag dogovorili saranke sa predstavnicima EUROPO-a i sa direktoroma EUROJUST-a i onda smo na takava način pokušali uspjeti smo u određenomom obimu da uspsotavimo direktnu saranju, da prevaziđemo ove poteškoće koje su zaista nikom nisu shvatljive i možete zamisliti kak ose mi osjećamo kad objašnjavam okolegam u Hagu da nemamo u potpunosti saradnju sa EUROPOLom jer se nemožemo dogovorit gdje će da sjedi kontakt tačka.

To su poteškoće koje nam direkto otežavaju rad. Šta je bitno i zašto je ti tužnije Tužilaštov Bih doa sada iam potpisan veći broj zajedničkih istražnih timova, sa više zemalja EU i mi smo zaista lider u oblastim, iamo potpisane i realizovane zajedničke timove i sa Francuskom, Austrijom, Njemačkom, Holadijom, sa više zemalja EU i mi imamo više konkretnh dobrih predmeta na kojima smo zajedno radili, mi nemožemo u potpunosti da unaprijedimo naš rad i mi smo interesnatni i za zemlje EU jer dosta neših državljana su ili svjedoci ili su učesnici u određenim krivičnim djelima a nalaze se u zemljam EU iz tog razloga jednsotavno svi su zaiteresovani za bržu i efikasniju saranju između policijskih institucija između BiH i EU.

Drugo, što je veoma bitno su izmjene zakona o Krivičnom postupku to je ono za šta je nadležna parlametarna skupština BiH i što bi i blo veoma značajno da nam pomognete. Ja ću u narednih 15-ak dana zakazati kolegij Tužilaštva i mi ćemo veoma detaljno podnijeti inicijativu Ministarstvu pravde BiH sa detaljnim obrazloženjima onih izmjena koje su projeko potrebne i koje bi trebalo

zaista u nekom najkraćem periodu preduzeti jer one onemogućavaju efikasno borbu protiv organizovanog kriminala. Sve do sadašnje izmjene zakona o krivičnom postupku koje su bile plod odluka ustavnog Suda BiH su išle u smjeru poboljšanja statusa i prava osumnjičeni, oprašteni a išle su u smjeru otežavanja istrage tužiocu. To su izmjene koje se odnose na izmjene o imunitetu. Mi po izmjenama zakona o krivičnom postupku BiH možemo dati imunitet, samo svjedoku, mi nemamo o Zakonu u krivičnim postupku, to je jedna od ključnih izmjena u kojem smjeru bi trebali ići da se zakon o krivičnom postupku uvede institut svjedoka pokajnika ili saslušanje okrivljenog, kako se to zove u krivičnom zakonu Srbije ili krunski svjedok koji je kategorija u zakonu o USKOK-u koji je kategorija u zakonu u Hrvatskoj. To su lica koja su osumnjičena u određenim krivičnim predmetima i kojima tužilac može dati imunitet, odnosno oslobođenje od krivičnog gonjenja ublažavanja kazne ili oslobađanje od kazne u zamjenu za njihovo svjedočenje. Nema ni jedne zemlje u svijetu koja se bori protiv organizovanog kriminala i da ima značajne rezultate, a da nema ovakav institut. Ovo je ključ svega nemoguće se boriti protiv organizovanih kriminalnih grupa ako iz ih organizovanih kriminalnih grupa nemamo insajdere koji su spremni za pregovora sa tužilaštvom i sudovima u zamjenu za svoje svjedočenje. To je u zakonu o krivičnom postupku u Srbiji i zakonima u Hrvatskoj, veoma fino obrazloženo. Imamo i ovaj zadnji predmet koji je svima poznat, predmet Belivuk, koji je isto tako građen na činjenicama o mogućnostima saslušanja kao svjedoka pripadnika organizovane kriminalne grupe. Mi to nemamo u krivičnom zakonu BiH. Mi imamo mogućnost davanja imuniteta svjedoku. Znači kad policija prijavi nekog da je počinio krivično djelo taj više ne može nama biti svjedok pokajnik, uslovno rečeno. To su nekakve odredbe koje bi se trebale uzeti u razmatranje što hitnije i koje bi nama omogućile da mi efikasnije se borimo protiv organizovanog kriminala.

Republika Srbija ima čak situaciju saslušanja osuđenog lica kao svjedoka. To je situacija kada je određeno lice osuđeno i nalazi se na izdržavanje kazne i ako to osuđeno lice ponudi tužilaštvu relevantne informacije koje se naravno sve ovo, sve izmjene koje bi se vršile sve su one podložne sudskoj kontroli. U svakoj ovoj izmjeni bila je predviđena i uloga suda imamo situaciju u Srbiji da osuđena lica mogu da ponude određene informacije tužilaštvu i svjedočenja tužiocu a da tužilac onda nakon tog svjedočenja i nakon pravosnažnosti presude u kojoj je to svjedočenje bilo relevantno za donošenje te presude da tužilac preloži ublažavanje kazne već osuđenom licu. To su jednostavno alti menahizmi koje koriste zemlje regije i zemlje EU i sve svjetske razvije demokratije da bi se borili protiv organizovanog kriminala. Kažem, mi ćemo u narednih 15-ak dana podnijeti

inicijativu Ministarstvu pravde u ovom smijeru da bismo, a očekujem ako ta inicijativa zaista dođe na pralamentarnu skupštinu da bi to bilo od izutenog značaja da se usvoji takva izumjena.

Što se tiče dosadašnjih izmjena na zakona o krivičnom postupku sve su do sad išle u korist pojačavanja prava osumnjičenog ili optuženog. Imamo situacije o posebnim istražnim radnjama koje su BiH mogu trajti u prosjeku tri mjeseca kraće nego u zemljama regije ili u zemljama EU. To su neke stvari koje nema razloga da ne korigiramo praksu savrmenih zemalja jer su to alati bez kojih se ne možem, ne možemo se boriti protiv organizovanog kriminala.

Još jedna stvar koja je nama sada interesatna i za koju samatramo da je goruća su potrebne izmjene zakonodavstva zvezane za digitane valute, za bitkoin i za druge digitane valute. Mi nismo imali zakonsku regulativu koja bi regulisala oblast regulisanja čuvanja, upravljanja kriptovalutama. Svjedoci smo da se danas dosta kriminala, naročito organizovanog kriminala, da je povezano sa kriptovalutama i da se imovinska korist stečena tim djelima transferiše u kriptovalutu i mi nemamo nikavu zakonsku uporište na koji način da oduzmemo te kriptovalute mi smo imali do sad jedan predmet gdje smo sa jednim osuđenim licem sklopnili sporazum i to osuđeno lice se obavezelo da će prodati svoje kriptovalute i mi smo kroz sporazum oduzeli novac od prodaje kriptovalute. To su potškoće koje mi moramo u radu da sami prevazilazimo. I bitno nam je da se ta pitanja riješe, a mislimo da ste vi adresa koja može da ih riješi.

Drugo, kad sam došao na mjesto v.d. postojao je uspostavljen već strateški forum o radnji, tužilaca i policijskih agencija u BiH i taj strateški forum čine, četiri glavna tužioca i direktori policijskih agencija iz BiH. Znači direktor SIPA-e, direktor Federalne uprave policije, direktor MUP-a Republike Srpske i direktor policije Brčko distrikta. Imali samo sastanak strateškog foruma, početkom februara 2022 godine i na tom strateškom forumu kolege iz policije su delegirale problem pitanja oduzete imovine po presudama Suda BiH. Mi imamo značajnu imovinu koja je oduzeta presudama suda BiH koja propada i koja se ne može, nije riješeno njeno upravljanje niti prodaja niti dodjela sredstava od prodaje te imovine, ko bi to trebao da uradi i ja sam to pitanje na osnovu ja sam tog pitanja ja sam zajedno sa predsjednikom Suda inicirao jedan sastanak koji smo mi održali prije nekoliko dana na kome je bio i ministar pravde i direktori agencija za upravljanje oduzetom imovinom u Federaciji i Republike Srpske. Na tom sastanku smo upoznati da npr agencija za upravljanje oduzetom imovinom RS ima u zakonu mogućnost da upravlja oduzetom imovinom oduzetom od strane Suda BiH, a agencija u Federaciji čak nema ni tu zakonsku odredbu

u zakonu, koji reguliše rad te gancije. Tako da oni bi eventualno mogli da upravljaju tom imovinom kroz izmjenu pravnika na nekakv način da se to riješi. Međutim npr u RS imamo slučaj da agencija kaže može da upravlja tom oduzetom imovinom, a sredstava od prodaje imovine idu u budžet RS. Znači to je zakonska odredba i oni ne mogu sad da prodajom te imovine sredstva uplate u BiH, ali npr odlukama suda BiH ako se izvrši predusda imovina treba da ide u budžet BiH. Nema zakonske regulative, nema agencije koja bi upravljala imovinom suda od strane suda BiH, i nema riješenog eventualnog načina na koji bi se ta imovina ustupila ili dala na korištenje šta bi se radilo sa sredstvima od takve imovine. Mi smo na tom staniku svjesni te činjeice i tih problema, da je bolje sve uraditi en go pustit da ta imovina propada, Ministar pravde se sam ponudio i obsvaezao da će pokušati da pripremi ministarstovo dređeni sporazum ili određenu odredbu koju bi eventualni usvojio savjet ministara na koji način bi se eventualnio kroz neki psorazum riješilo pitanje uporabnja takovom imovinom do zakonskog rješavanaj tih problema. Ali to su ozbiljni problemni koje mi iamo u svom radu jer mi smo npr imali situaciju da smio imali jednu širu akciju lišavanja slobode dvadesetak lica u Trebinju, oduzet je veći broj vozila i mi nemamo gdje da parkiram ota vozila. Nemamo gdje da ih skladištimo, nemamo depozite onda mi pokušavam opreko Uprave za indirektno oporezivanje na bilo kakva način nađemo neke prostore gdje ćemo da skladištimo tu imovinu. To su sve problemi koji bi mogla da iriješi izvršna i zakonodavna vlast sstemski koji su nama gorući a koji bi nam olašali rad.

Što se tiče vašeg pitnaja vezano za zakon o VSTS nebih davao neko svoje mišljenje jedino mogu da se složom sa činjenicom da možda nebi bilo loše da se razdvoji Svjet na visoko sudski i visoki tužilački savjet i mislim da nema prostora učešću advoakata u biranju sudija i biranja utužilaca mslim da je to realno i objektivno ne promjereno jer neslorno dovodi do situacije ad advokati kkoji su stranka u postrupku nasuprot tužiocu u sudnici odlučuju o eventualnom napredovanju tog tužioca ili sudije koji sudi u tim predmetim. Iz tog razloga mislim da bi to bila dobra intervencija, a za ove dalje intervencije na bi sad iznosim sovje mišljenje, mislim da će predstavnici savjeta dati dalje detaljnije obrazloženje jer je na kraju krajeve gore su i kolege i tužiocci i advokati i mi imamo svog predtavnika ispred tužilaštva pa možemo detaljnije se osvrnuti na to. To je otprilike malo širi uvod.

## **DAMIR ARANUT**

Zahvaljujem se se na ovom, izuzetno je korisno bilo. Zamoliću gospodina Begića i Heleza da postavite pitanja, eventualno još neko pa da ih opet grupišemo. Izvolite gospodine Begić, pa Helez.

## **ZLATAN BEGIĆ**

Zahvaljujem predsjedavajući, poštovani gospodine Kajganiću na prvom mjestu ja bi se doista izvinuo svima na kašnjenju bile su u pitanju neka obaveza koje nisam nikako mogao pomjeriti. Čestitao bih gospodinu Kajganiću na imenovanju. Drago mi je što sam sve ovo danas čuo, meni se čini, a je gospodin Kajganić duboko ušao u problematiku, iscrpam izvještaj i dakako nama dragocjene informacije o onome što bismo mi eventualno trebali ruaditi kao organi vlasti. Ja mu želim da tako i nastavi, da ima uspješan mandat. Dijelom vidim uz odgovora, čini mi se da jeneko od kolega već postavio to pitanje ja sam imao namjeru da to postavim, riješ je o pitanju presignacije predmeta. Naime, jedan od razloga za rjerješenje prethodne tužiteljice je ne korištenje CMS ali tu se stvara percepcijaua nekom predmetima koji su vrlo osjetljivi koja nije dobra aa tiče se nezavisnosti postupajućeg tužioca. Naravno imajući u vidu da gospodin Kajganić došao na tu poziciju i da je pokrenuo mnoga pitanja koja bi trebal oriješiti unutar tužilaštva, to se viejlo iz njegovom vrlo iscrpnog usmenog izlaganja. Mene zanima dijelom ste i odgovorili na to pitanje, imajući u vidu da su ti prebmeti dodjeljeni praktično i z ruke u ruku to stvara ozbiljnu suspekciju u smislu precepcije kako ljudi koji su osumnjičeni neki su optuženi u postupcima ali i dijla javnosti koji iz toga izvlači neke zaključke koji nisu dobri nekako kada je riječ i čitavoj pravosudnoj grani. To bi bilo moje pitanje, izvinjavam se ako sam bio malo preopširan uz ovo izvinjene na kašnjenju. Hvala vam lijepo.

## **MILANKO KAJGANIĆ**

Ja sam već odgovorio da presignacija više ne postoji. Desilo se u nekoliko predmeta da su tužioci nastavili rad u slučajevima koji nisu izu njihovog odsjeka zato što je izvjesnoi donošenje tužilačke odluke i ne vdim zašto nebi bilo oprtuno da se sad iz početka presignira nekom drugom tužiocu. Međutim, u tim predmetim u kojima postoji eventualno bilo kakav stpen sumnje javnosti u objektivnost tog tužioca, ja sam u tim situacijama tom tužiocu dodjelio još jednog tužioca, znači formirao tim za postupanje u takvim predmetima i o formiranju tih timova ja sam izvjestio VSTS jer mi je to obaveza i zbog činjenice da se verednuje postupanje tužilaca u timovima. Dakle da

budemo jasni, nema više situacije da jedan tužilac postupa u nekim predmetima, da sam sebi bira predmete da postupa u nekim predmetima protiv određenog lica u više predmeta a u tada sad uz njega ako već donosi odluku u tom predmetu da uz njega nije sada još jedan tužilac, ukoliko se radi o predmetu korupcije tu je još jedan tužilac dodjeljen tom tužiocu i oni će zajedno donijeti tužilačku odluku. Šta je vrlo bitno? Glavni tužilac niti rukovodilac, ne može da usmjerava istragu postupku u smislu koga će on saslušati kao svjedoka koga će da osumnjiči, međutim za svako pravno pitanje kada se desi, ako se podići optužnica ili neće ili će se taj premet iznijeti na kolegiju za korupciju pred kolegama tak do mogu kolegama objasniti dokaze koje ima i dovesti ih u vezu sa sudskom praksom, sa sličnim premetima i poštovati stav kolegija o tom predmetu. Ima situacija da se nazn da je podignuta optužnica, ina kakav način tužilac donosi konačnu tužilačku odluku bez kontrole rukovodilaca.

Dalje što ste već spomenuli percepciju javnosti, nama je jasno da nema savršenog praovsuđa i nema praovsuđa kojem je društvo zadovoljno to nije nigdje u svijetu zabilježemo, međutim mi nemamo potrebu da bilo šta da krijemo iz tog razloga ja sam 30,12. donio odluku da od 01.01 2022 da se na stranici tužilaštva BiH objavljuju dispozitivi naših potvrđenih optužnica. To je obiman posao imamo značajan broj optužnica, do sad je već objanljeno negdje oko tridestak optužnica gdje će javnost jednostavni ulaskom na stranucu Tužilaštva BiH vidjeti šta je dispozitiv potvrđenje podružnice, šta se to stavalja neret svkom opriuženom licu u BiH. To je jedan vid transparentnosti koji mi pokušavamo da izbjegnemo određene inisuacije ili zbluppotrebe ili kad su u pitan jpredmeti ranih zločina jesnostavno je da se otvori da se vidi zašto se neko tretu i da za to nešto što nam je objavljeno postoji opravdana sumnja jer je sud kroz potvrđivanje zaključio da dokazi koji su dostavljeni uz optužnocu potvrđuju osnovanu sumnju. Naravno mi se držimo presumpcije nevinosti i to je kod nas svagdje zabiježeno i niko nije kriv dok se drugačije ne dokaže pravosnažnom sudsko presudom, međutim ovo je dobar alata koji ide u smijeru informisanja javnosti. Isto tako sve upite novinara koji se tiču rada tužilaštva BiH gledamo na dnevnoj osnovi da na ista odgovorimo onoliko koliko možemo da odgovorimo ili upućujemo postupajuećem tužiocima da informišu javnost. Ništa ne krijemo osim onoga što je u iteresu istrage da se nebi kontaminirala istraga i da to nebi ugrozilo rezultat same istrage i donošenje tužilačke odluke.

**ZLATAN BEGIĆ**

Zahvaljujem na veoma iscrpnom odgovoru. Hvala kolega.

## **DAMIR ARANUT**

Gospodine Helez izvolite.

## **ZUKAN HELEZ**

Zahvaljujem, prvo da se zahvalim glavnom tužiocu što se odazvao. Želim Vam naravno sreću na toj poziciji i što bolje rezultate drago mi je da je došla mlada osoba, mlada osoba nema nekih stereotipa od ranije. Ovo što ste iznijeli do sad super je i ja sam kao zastupnik zadovoljan vašim uvodnim radom i to su tehničke pripreme za rad i za nešto što očekuje javnost od vas. A šta javnost očekuje? Ja mislim da nema niko u ovoj sali da se neće složiti a to je i Pribeov izvještaj kaže da smo mi jedna od najkorumpiranijih, nakonorumpiranije društvo u Evropi rekli ste da nigdje nisu zadovoljni građani sa radom pravosudnih institucija, da uvijek može bolje međutim mi nismo kao Francuska. Mene zanima da li ste spremni kao čelni čovjek tužilaštava BiH, pogotovo u ovoj situaciji Tužilaštvo je ključna institucija koja može da mnoge stvari spriječi prije eskalacije. Da li ste spremni obračunati se, procesirati ključne političke figure u BiH ukoliko imate lement krivične odgovornosti. To do sad nije bilo. Krupne afere, mi smo svjedoci većina njih ima političke pokrovitelje. I to je bio problem. Na nižim nivoima tužilaštva to radi običan svjet procesuora se u svim opštinskim sudovima i kantonalnim, ide to nekako. Ali gdje zapne, tamo gdje gro korupcije, tamo gdje su najveće cifre. Ja ću samo neke podatke iznijeti. Negdje između 500 i 600 milion maraka, krađe poreza na različitim nivoima a to je više od pola budžeta BiH. To je na godišnjem nivou. Znači i tu Tužilaštvo treba da ima ključnu ulogu.

Drugo moje pitanje, da li ste spremni, a do sad nisam vidjeo na je neko to uradio, imao u BiH neke nacionalistčke ekstremne gupacije koje su su žarišta za množda neke sukobe u BiH. To su, krenuću pošto sam bošnjak, ljudi koji se vraćaju sa stranih ratišta imanu svoje organizovane grupe, zatim grupacija četničkih postrojbi u Višegradu, mislim a to sve pripada državno tužilaštvu. Da li ste spremni a reagujete i da podnesete prijavu protiv tih ljudi jer u ovako teškoj situaciji i složenoj društveno političkoj, to može da bude žarište nekih većih sukoba. Podsjećam da prilikom pokušaja Katalonije od Španije ključnu ulogu je odigralo tužilaštvo i spriječilo. Da li vi imate snage i da li ste izvan politike to je po meni ključno pitanje. Ukoliko to jeste mislim a će biti uspjeha, jer svjedoci smo da imamo sudijeu ustavnog suda koji je bivši predsjednik jedne od najvećih političkih stranaka u BiH i to se ne može presjeći nožem pa kazati, et od danas sam nezavisan.



Također smo svjedoci predjsenik VSTV-a je došao sa te pozicije za savjetnika člana predsjedništva, jednog od članova predsjedništva. Ja vas molim da mi odgovorite na kraju, da li ste vi izvan toga svega, i da li ste spremni vi, vi se presonifikacija Tužilaštva BiH, da li ste spremni da najkrupnije političke figure procesuramo, ne progon, apsolutno sam protiv toga, nego ukoliko imate adekvatne dokaze. Do sad svi iz suda plebiscarno kažu mi bismo radili, tužilaštvo ne radi, slabo

## **MILANKO KAJGANIĆ**

Hvala na pitanju, mene je imenovao VSTS do moje 70 godne, mene po trenutnim zakonskim riješenjem a nadam se da neće biti promjenjena protivno tim principima, mene ne može neko da smijeni osim VSTS-a. Ja nemam ništa od politike niti mi treba išta od politike i ja sam svjestan narušavanja svog principa i svog moralni vrijednosti aako budem povezan sa bilo kakvom osobom koja je percipirana u javnosti kao neko ko utječe na pravosuđe. Sudije i tužioci nemju pravini to jer ako se desi jedan naš nepromišljen potez mi smo svoju karijeru završili. To nije tako sa kolegama advokatim, međutim sudije i tužioci imaju samo integritet i moraju ga braniti. Ja ne bi došao, ne bih se prihvatio ove dužnosti da ja nemam želju vjeru motiv i nadu i odlučnost da radim na svim predmetima koji su predivđeni krivičnim zakoniom BiH i apsolutno me ne intersuje nikakva politička pozadina, nacionaka, etnička, rasna ili bilo kakava druga. Za mane je izvršilac krivičnog djela, izvršilac krivičnog djela i to je moj posao. Tužilaštvo BiH, ovo sve što smo radili, uključujući činjenicu da objavljujemo dispozitive optužnica radi na način da ćemo mi jedniako da postupamio prema svim počinocima krivičnih dijela. Naš posao je da prikupiljam odokaze, sporvedemo istag u podignemo opružnicu. Samo će sud odlučiti da li je neki kriv ili nije kriv. Evo vi ste spomenuli neke od događaja i predmeta, u nekim je Tužilaštvo podiglo optužnice u nekim imamo već sudkse presude, istina prvostepene. Znači tužilaštvo se drži samo zakona i tamo gdje postoji dovoljno dokaza i osnovan sumnja mi podižemo optužnicu i to je nama olakšano, jer sud će odlučiti a li postoji dokaz i ali su ti dokazi dovoljno relevantni ili nisu. Međutim šta je problem po mom mišljenju. Prvi, taj što i BiH imaju četiri tužilaštva a ne jedno, faktički mi imamo četiri pravosudna sistema, federalno tužilaštvo, tužilaštvo RS, i Tužilaštvo Brčki distrikta. Glavni tužilac nije ni nakakv način nadređen nikom od tih tužilaštava i mi bismo ako već raspravljamo o stanju bezbjednosti u BiH trebali svi zajedno da sjedimo da zajedno odgovaramo na pitanja iz naše nadležnosti. Mi od toga ne bježimo Tužilštvo BiH moža da je problem nekad kad smo mi istureni

u javnosti a onda imamo situaciju da nam se ljudi obraćaju i podnose na ma prijave za sve ono što su nadležna entitetska tužilaštva. Sad npr. Pomenuli ste vi određene grupe napd na ppovratničku populaciju ili napadi su većina krivičnih dijela su iz nadležnosti eentitetskih tužilaštava a lise eto u javnosti prepoznaje Tužilaštvo BiH kao ono koje je odgovorno za sve. Ne bježimo od odgovornosti za bilo šta. Podnijećemo optužnicu u svakom predmetu protiv bilo koga, jer vi znate da mi imamo otvoren istrage protiv velikog broja političkih ličnosti i preduzimamo istražne radnje u svim tim predmetima imamo i optuženih i osuđenih lica koaj su obavljaj ili obavljaju sad viskoke političke funkcije na nivou BiH i na nižim nivoima, odnosno na nivoima entiteta. Šta je suština, Tužlaštvo BiH ne može bez policijskih agencija da postigne bilo kakav uspjeh. Mi smo toga svjesni naročito, mi koji smo nekada radili u policijskim agencijama, a policijske agencije su ključ bezbjednosti i prikupljanja dokaza na terenu. Tužilac sjedi u kancelariji postavlja se, u javnosti je pogrešna percepcija da ispada da policijske agencije iskupe dokaze dostave tužilaštvu i tužilac samo neće podigne optužnicu na osnovu tih dokaza koji su prikupljeni. Međutim mi imamo od 2003 godine, od izmjena krivičnog zakonodavstva, imamo jednu tako da kažem, autocenzuru u policijskim agnecijama gdje policijske agencije se maksimalno kriju iza tužilaštava i neće da urade ništa što je iz njihove nadležnosti za šta im Tužilaštvo nije dalo naredbu ili izdalo bilo kakvu sugestiju ili bilo kakvu, naložilo im preduzimanje bilo kakve odluke. Međutim policije su na terenu i Bosni i Hercegovini imamo, je vjerujem negdje oko 20 000 pripadnika svih policijskih agencija, a evo u tužilaštvu na primjer kada pričamo o korupciji imamo 5 tužilaca na predmetima korupcije. Znači ne treba ih više, nije sporno to, trebamo više kvalitetnih dokaza od strane policijskih agencija. Šta je problem, kažem jedan je taj problem autocenzure policijskih agencija, a drugi problem je kojega smo svi svjesni i vi to vrlo dobro znate određenih da ne kažem uplitana politike prilikom izbora direktora policijskih agencija, znate da je to pitanje života i smrti, otprilike ko će biti direktor određene policijske agencije. To sve otežava rad tužilaštva je tužilaštvo nema nikave ingerencije na organizacionu strukturu bilo koje policijske agencije u Bosni i Hercegovini, na način da mi na primjer kad radimo bilo koji predmet mi ne možemo da tražimo od direktora bili koje policijske agencije da ti policijski službenici ili inspektori ili to odjeljenje iz tog grada radi taj predmet ili ne radi taj predmet. Sve je to znači u potpunosti autonomija policijskih agencija. Dalje kada dođemo kod oslobađajuće presude niko ne pita šta se dešava ako je ta oslobađajuća presuda npr. plod izvještaja koji je podnijela policijska agencija, a tužilaštvo tu uobličilo u optužnicu. Kad gad je oslobađajuća presuda uvijek se nađe da je krivo uslovno rečeno Tužilaštvo Bosne i

Hercegovine, tužilaštvo, evo sad da ne kažem Bosne i Hercegovine. Nema, znači tužilaštvo je jedna segment u lancu u pravosuđu prvi korak, odnosno prva stepenica su policijske agencije, tužilaštvo, sud na kraju, ustavni sud ako postoji potreba apelacije. Kad, znači nama se naš rad koji je, ako se desi da imamo oslobađajuću presudu to je nama negativna ocjena, međutim policijske agencije ne odgovaraju za bilo kakav izvještaj i dokaze koje su prikupili a na osnovu toga je došlo do oslobađajuće presude pred sudom. Mislim da bi iz tog razloga isto trebalo nastojati da se objedini odgovornost policija i tužilaštava i da bi smo na takv način ozbiljnije prilazili svakom predmetu, jer mi smo svjedoci da imamo izvještaja koji nisu dovoljno potkrepljeni u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku nego nama se podnosi i izvještaji i anonimne prijave i anonimni izvještaji od raznih i fizičkih i pravnih lica, ali isto tako i izvještaji od policijskih agencija koji nisu onako kako bi trebali da su u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku samo zato što se eto očekuje od javnosti možda da se kaže da je policija podnijela izvještaj iako nema dovoljno elemenata za postojanje određenog krivičnog djela ili za procesuiranje tako nekog događaja. Da se vratim na početak. Deržimo se bića svakog krivičnog djela koje je u krivičnom zakonu predviđeno, ako govorimo o bilo kom od predmeta. Vi ste spominjali određena krivična djela iz glave koja se tiču integriteta Bosne i Hercegovine. Tamo je jasno navedeno šta predstavlja element krivičnog djela i mi utvrđujemo taj element. Kad postupajući tužilac ili tim koji radi na tom predmetu utvrdi da ima dovoljno osnivanje sumnje on će podići optužnicu. Ja nikada neću biti neko ko će to da sprijeći, bez obzira ko bio u pitanju, ali isto tako tažit ću da se u svakom od tih predmeta prikupi dovoljno dokaza na osnovu dosadašnje sudske prakse kako u Bosni i Hercegovini tako naravno i prakse Evropskog suda za ljudska prava kako bismo spriječili određene odluke, na kraju krajeva i Ustavnog suda koji je najviši sudski organ u Bosni i Hercegovini, koji je često intervenisao u nekim našim predmetima gdje smo mi često imali npr. osuđujuće presude, a onda je su takve presude ukidane odlukama Ustavnog suda.

## **DAMIR ARNAUT**

Hvala gospodine Kajganić. Gospodin Borenović. Samo da napravimo krug, hoćete se i vi javljati gospođu Pekić? Gospodin Borenović onda gospođa Pekić. Ok. Izvolite!

## BRANISLAV BORENOVIĆ

Hvala predsjedavajući. Meni je zadovoljstvo da evo možemo da porazgovaramo i znam da se nalazite u jednoj vrlo delikatnoj situaciji, da radite jedan vrlo odgovoran, složen, težak posao u ovakvo turbulentnim vremenima, nije vam nikako lako i s te strane, nakon svih tih velikih očekivanja koje imamo u pravosuđu, naravno da su sve oči uprte u vas i morate da biti svjesni da će to tako biti i u narednom periodu. Nekoliko pitanja i na kraju ću postaviti jedno koje nadam se da ćete mi pokušati odgovoriti, ali evo ovaj dio koji se tiče efikasnosti rada pravosuđa, sami ste rekli meni je bio jedan podatak koji je krajnje zabrinjavajući da je 2019. godine po jednoj analizi koju je radio ja mislim radio OSCE, da je bila potvrđena samo jedna optužnica za visoku korupciju da je 2019. godine od svih tužilaštava koji su tada bila operativna u Bosni i Hercegovini, ima ih ja mislim 17 ili 19, ne mogu se tačno sjetiti i da u njima rad 318 tužilaca, što pokazuje koliko su velika očekivanja po pitanju predmeta vezanih za visoku korupciju i naravno da smo s te strane najviše zainteresovani za kako i u kom pravcu ide rad pravosuđa i kada je u pitanju visoka korupcija. Ali ovo što mene interesuje, vaše mišljenje o mogućnosti izmjena krivičnog zakona na različitim nivoima, pa evo u ovom slučaju govorimo na nivou zajedničkih institucija Bosne i Hercegovine i mogućnosti uvođenja instituta supstidijarnog tužioca. Sa strane vas, evo nekoga ko ste prvi čovjek Tužilaštva Bosne i Hercegovine, evo vaše razmišljanje da li to može da pomogne i Tužilaštvu da u nekom roku kojem nema, naravno, nakon određenih istražnih radnji, rada ili ne rada postupajućeg tužioca nema odgovarajuće optužnice predmet stoji, kako mi znamo da kažemo stoji u latici, mislim vjerovatno on ne stoji u latici ali mi kako nemamo informaciju godin, dvije, tri godine. Da li je rešenje da se omogući da nakon određenog perioda oštećena strana sama ide prema sudovima i ostvaruje svoja prava, sam krivično goni pravdu ili istjeruje pravdu u slučaju da jedno, drugo ili treće tužilaštvo, u ovom slučaju Tužilaštvo Bosne i Hercegovine nije dalo adekvatan epilog na toj svojoj stepenici odlučivanja, da li nakon godinu, dvije, ne znam ja, da li to može pomoći taj institut supstidijarnog tužioca koji je bio prije ove reforme koja je urađena prije desetak godina u Bosni i Hercegovin, da li to može pomoći vama da oslobodite neku vrstu pritisaka u nekim predmetima gdje očigledno tužilac nije donio adekvatnu odluku da ide dalje, da se omogući oštećenoj strani, pojedincu ili grupi građana, ne znam roditeljima, pogotovo kad su ovi teški slučajevi, gdje se radi o stradanju najmilijih da može da ide dalje i da se ide prema sudovima. To naravno podrazumijeva jednu ozbilnu izmjenu Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i davanje mogućnosti da se ugradi set tih nekih rješenja kojim bi se omogućilo, u neko trenutku da sma, evo

ja, mogu da idem u dalji postupak prema sudovima kada tužilaštvo ne uradi nešto u roku. Kakvo je vaše mišljenje o tome, generalno?

## **MILENKO KAJGANIĆ**

Jasno, jasno, hvala na pitanju. Prvo, supsidijarni tužilac je uveden u krivični zakonik Republike Srpske, ponovo je vraćen ali u situacijama kada tužilac na glavnom pretresu odustane od optužnice pa onda supstidijarni tužilac odnosno oštećeni ili žrtva može da nastavi krivični postupak. Za mene nema. Šta je isto tako ključni problem okome sam možda pričao na početku. Sve dosadašnje izmjene krivičnog zakona u postupku su išle u smjeru poboljšanja statusa osumnjičenog ili optuženog i ljudskih prava i sve odluke Ustavnog suda, znači ogroman broj odluka Ustavog suda, a rijetko kada je predmetn izmjena krivičnog zakona bio položaj oštećenog. Položaj oštećenog odnosno žrtve u Bosni i Hercegovini je na najnižem stepenu, eventualno postoje određene formalne mogućnosti gdje oštećeni može da se zaštiti međutim on nema stvarne mogućnosti da zaštiti svoja prava. Znači naš osumnjičeni ima mogućnosti angažovanja branioca, a međutim oštećeni, rijetko kada postoji mogućnost da apsolutno ko vodi računa o zaštiti prava oštećenog. Iz tog razloga ja smatram da možda i supstidijarni tužilac možda ne bi bio loš, loš institu da se ponovo vrati u zakonodavstvo, međutim kažem sad, ako je to kao u Republici Srpskoj situacija da on faktički dolazi nakon što tužilac na glavnom pretresu odustane od optužnice, to je zaista rijetka situacija, ali nam, nama kao rukovodiocima i naravno nama kao tužiocima koji savjesno radimo svoj posao, apsolutno ne smeta bilo kakva kontrola i mi smo svjesni i u Bosni i Hercegovini imamo nekoliko predmeta koji su zaista medijski eksponirani i u nekim predmetima se vidjelo da su i tužiocima preduzimali sve one radnje za koje su i oštećeni smatrali ili njihovi zakonski zastupnici da su potrebene da se provedu. Znači nije višak i nije na odmet da neko razmišlja o dodatnim pravima oštećenih. Naš je zakonodavni i pravosudni sistem postavljen tako da znači da profesionalci rade i znači tužiocima i sudije i nama je u fokusu da dođemo do osuđujuće presude, a činjenica nesporno da je, da su prava oštećenog sklonjena u stranu i to je nama vidljivo na primjer i u našim predmetima, evo kod dosuđivanja imovinsko-pravnog zahtjeva, zanči mogućnosti da se oštećeni naplati u krivičnom postupku, a ne da se presudom on uputi na parnicu koja će trajati pet, šest, deset godina i sa neizvjesnim ishodom i mi smo u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine 2015. godine uveli praksu, odnosno bili smo natjerani, jednostavno jer smo imali situaciju da naši zaštićeni svjedoci npr. u predmetima ratnih zločina, nakon presude nisu mogli da traže odštetu jer bi onda

morali da odaju svoj identitet. Znači, obesmislile bi se mjere zaštite i onda smo se mi dodatno angažovali tužiocima i uspostavili smo praksu pred Sudom Bosne i Hercegovine da naši oštećeni mogu da u krivičnom postupku da im se dosudi imovinsko-pravni zahtjev, čak smo radili i obezbjeđenje imovine optuženih pa su ti imovinsko-pravni zahtjevi isplaćivani iz te blokirane imovine. Znači ako se dodatno angažujemo možemo zaštititi i prava oštećenih. Ta su prava u jednom, u jednom, kako da kažem dijelu relativno i možda zaštićena kroz ove izmjenjene Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine. Zadnje izmjene iz 2018. godine gdje je ograničeno trajanje istrage, baš to što kažete da ne može predmet da stoji bez ograničenja u laticama. Znači to nije situacija u entitetima, zakoni entiteta nisu usklađeni sa ovom odredbom. Znači istraga nakon tih izmjena može da maksimalno da traje dvije i po godine po Zakonu o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine i dužni smo nakon određenih proteka rokova da upoznamo i oštećenog i osumnjičeno o istrazi i oštećeni ima pravo pritužbe nakon, na odluke koje donese tužilac ako nije zadovoljan. Znači u tom segmentu se otprilike išlo i u zaštitu prava u tom dijelu bar što se tiče trajanja samog postupka.

## **BRANISLAV BORENOVIĆ**

Evo sasvim slučajno, dijelom ste odgovorili na moje drugo pitanje koje je lične prirode. Nisam bio nešto pred sudovima, hvala Bogu, ali evo jednom sam bio prisiljen da kao čovjek podnesem krivičnu prijavu, za, znate za onaj slučaj kada je javna ličnost Predsjedavajući Predsjedništva Bosne i Hercegovine javno rekao u Narodnoj skupštini Republike Srpske da prisluškuje poslanike iz drugih političkih partija i ja sam naravno, štiteći svoja prava kao građanin ove zemlje i kao odgovorno lice u jednoj političkoj partiji podnio krivičnu prijavu 21. maja 2020. godine za neovlašteno snimanje u skladu sa krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine, 16.6. sam dao izjavu kao svjedok tj. kao oštećena strana u tom postupku i evo do dana današnjeg se ništa nije desilo. Da li to znači da ću nakon dvije i po godine dobiti odgovor. Dvije i po godine ističe krajem 2022. godine i htio sam da vam postavim pitanje pošto ste rekli da to je, ima neka vrsta ograničenja, da postavim pitanje, šta opštećeni ili strana koja je podnosilac krivične prijave vidi da je prošlo evo dvije godine, ništa se nije desilo, šta vi meni savjetujete da ja radim? Da li da dignem ruke, da li da zatražim pismeno od tužilaštva obrazloženje gdje se nalazi taj moj slučaj ili slučaj bilo kojeg građanina ako se neko nalazi u sličnoj situaciji, jer imam osjećaj da, da evo na vlastitom primjeru sam vido da nešto dugo traje. Korektno je, odustajem od istrage ne postoji osnova da seobavijestim

kao oštećena strana da se stavi tačka na taj slučaj, a ne da to stoji ovako otvoreno čekajući da se nešto desi. Pitam vas isključivo kao savjet, šta u tom slučaju bi vi preporučili meni da uradim, kao neko ko je podnio krivičnu prijavu, dao je izjavu nadležnim institucijama po nalogu tužilaštva inspektorima SIPA-e, od tada je prošlo evo skoro dvije godine, ništa se nije desilo, ne znam ni koje tužilac niti me to interesuje, samo me interesuje da li u podnošenju moje krivične prijave tužilaštvo hoće da uradi nešto gdje smatram da je postojala, došlo do kršenja krivičnog zakona u pitanju neovlaštenog prisluškivanja?

## **MILENKO KAJGANIĆ**

Ja vama savjetujem isto što savjetujem svim građanima Bosne i Hercegovine. Za svako vaše pravo najbolje obratiti se pismeno instituciji pa ta institucija, između ostalog Tužilaštvo Bosne i Hercegovine dužno je da vam pismeno odgovori, znači vi imate pravo prema Zakonu o slobodi pristupa informacijama, vi imate dodatna prava kao oštećeni jer ste vi podnosilac prijave. Po Zakonu o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine i svim zakonima o krivičnom postupku, u postupku Tužilaštvo Bosne i Hercegovine mora vas kao oštećenog u postupku obavijestiti o svojoj odluci i o rezultatima odnosno obrazloženju odluke i iz kojih razloga je donesena takva odluka. Vi kao oštećeni prema Zakonu o krivičnom postuku imate pravo pritužbe kancelariji glavnog tužioca u kojoj možete navesti da smatrate da ta odluka koju je donio određeni tužilac neispravna iz vama poznatih razloga, razloga koje vi smatrate i takva pritužba se uzima u rad i onda se vrši analiza da li je tužilac preduzeo sve radnje koje je bio dužan po zakonu da preduzme, ako nija preduzeo onda će se vaša pritužba uvažiti i ona će se dati u rad drugom tužiocu ili će se naložiti tom tužiocu da izvrši dodatne radnje i donese odluku. Ako vas tužilac nije obavijestio to je kršenje disciplinske odgovornosti i tužilac će odgovarati pred kancelarijom disciplinskog tužioca. Znači to je ozbiljnija povreda disciplinske dužnosti, ako nije oštećeni koji je podnio prijavu obavješten o rezultatima istrage. Ako vi do sada niste obavještteni odna znači da zaista nije donesena odluka u tom predmetu o kojem me sada pitate i vi možete poslati pismeni upit i dobit ćete pismeni odgovor od postupajućeg tužioca šta se dešava sa tim predmetom i to je najbolji put. Jednostavno pismeno obraćanje institucijama. Ako bude kakvih problema naravno znate.

## BRANISLAV BORENOVIĆ

Imam još pitanja, jedno je vezano za, činjenica je evo da govorimo u najvišem zakonodavnom tijelu ove zemlje i svi smo mi rezultat izbora građana i svi smo mi na izborima dobili neku vrstu podrške, neki glas koji nas je delegirao da budemo danas ovdje sa vama. Ja mislim da upravo ovo o čemu smo najviše govorili, o pitanju jedne korupcije koja je zahvatila brojne pore društva u kojem živimo, sa kojom se i vi borite svakodnevno i za koje treba da date pravosudni odgovor. Činjenica da smo imali prije nešto više od godinu dana jednu ozbiljnu krivičnu prijavu koja je otišla od stane zvanične institucije Bosne i Hercegovine, Centralne izborne komisije za izborne prevare u jednoj sredini koja obuhvata veliki broj ljudi, preko 100 njih koji su učestvovali na biračkim mjestima, radi se o gradu Doboju i to je bilo u javnosti jako dobro poznato i imao sam situaciju da prošlo je ponavljam ponovo, godinu dana da nemamo nikakva saznanja, nikakav adekvatan odgovor, nikakvo, niti znamo kakvo je postupanje nadeležnog tužilaštva, radi se o Okružnom tužilaštvu u Doboju koje je zaprimilo krivičnu prijavu u skladu sa mjesnom nadležnošću po pitanju izbornih prevara u tom gradu u kojem se Centralna izborna komisija postupajući po službenoj dužnosti i praveći praralelu rezultata sa izbora koji su ponovljeni i izbora koji su se održali naknadno utvrdila da se radi o ogromnoj zloupotrebi i da je utvrđeno falsifikovanje potpisa u izvodu iz centralnog biračkog spiska i dosta, dosta krivičnih djela, međutim ništa se ne dešava. Ja znam da je sa te strane vama i nezgodno i odgovoriti, ali da li postoji mogućnost da kada jedno tužilaštvo ne uradi ništa po pitanju krivičnog djela za koje je nadležno, a da je oštećena strana u ovom slučaju se radi o instituciji koja je sa drugog, hajde da kažem nivoa vlasti u ovoj zemlji, da li je moguće da dođe do toga da recimo Tužilaštvo Bosne i Hercegovine preuzme taj predmet i ispita šta se tu konkretno radilo jer se radi ipak o izbornom zakonu Bosne i Hercegovine? U slučaju kada se evo ništa konkretno nije desilo skoro godinu dana. Ja opet pitam vas kao neko, kakvo je vaše razmišljanje generalno o takvoj jednoj pojavi i šta je u tom slučaju jer je interes i vaš i svih nas da se utvrdi istina i pravda po pitanju ozbiljnih krivičnih zloupotreba i to kada je u pitanju izborna korupcija koja je izhodište svake druge korupcije. Vi ako na izborima dozvolite korupciju onda ćete se teško izboriti sa korupcijom u institucijama sistema u koje je ušla na taj način, preko, naravno izborne korupcije. Šta, kakov je vaše razmišljanje kada su upitanju ovakvi slučajevi gdje očigledno jedno tužilaštvo ne radi svoj posao, naravno, vjerovatno postoji, da li zahtjev ili postoje drugi određeni objektivni ili subjektivni ili neki drug



razlozi, šta uraditi obzirom da se radi o mjesnoj nadležnosti ali radi se o instituciji, odno kršenju zakona koje ipak tretita i vaše tužilaštvo?

### **MILENKO KAJGANIĆ**

E ovako, što se tiče nadležnosti, nadležnost za krivična djela odlučuje Sud Bosne i Hercegovine., nadležnost je regulisana Krivičnim zakonom i Zakonom o sudu Bosne i Hercegovine i postoji određena proširena nadležnost po članu 7. Zakona o sudu Bosne i Hercegovine u određenim specifičnim prilikama. Ovo o čemu vi pričate je nadležnost entitetskih tužilaštava odnosno po mjesnoj nadležnosti je izoboran prevara koja spada u izbornu prevaru prema KZ Republike Srpske i po mjesnoj nadležnosti nadležno je tužilaštvo, Okvirno javno tužilaštvo Doboj. Nadzor nad radom Okružnog javnog tužilaštva vrši po zakonu Republičko javno tužilaštvo Republike Srpske. Republičko javno tužilaštvo Republike Srpske ima mogućnost i ako postoje određene poteškoće ili specifičnosti u postupanju u određenom predmetu da taj predmet delegira nekom drugom tužilaštvu iz Republike Srpske, nebitno Republičkom javnom tužilaštvu u Trebinju, Prijedoru u Bijeljini i na takav način riješi određene eventualne sumnje u sukob u pristrasnost ili bilo kakvo drugo postupanje. Znači, Republičko javno tužilaštvo Republike Srpske jedina je adresa koja u ovom slučaju može da da odgovor da li tužilaštvo u Doboju radi onako kako bi trebao da radi, a Tužilaštvo Bosne i Hercegovine nema nikakve nardbodane ili bilo kakve druge funkcije nad tužilaštvom u Doboju niti možemo samoinicijativno preuzmati predmete ako ne možemo zasnovati nadležnosti na osnovu Zakona o sudu Bosne i Hercegovine. U ovom konkretnom slučaju, znači mi smo radili, imali smo dosta predmeta izbornih prevara, procesuirali smo predmete na primjer ne znam u Brčko Distriktu, imali smo i predmete koji su završeni i sporazumom o priznanju krivice jer je protiv opuženih lica postojalo dovoljno dokaza o izvršenju ovog krivičnog djela i nije bio nikakav problem, ali kažem u ovom slučaju radi se o lokalnim izobrima, radi se o Doboju i jedino ako ste nezadovoljni ili ako naravno nema odluke trebate se obratiti Republičkom javnom tužilaštvu u Banjaluci.

### **BRANISLAV BORENOVIĆ**

Dobro, i za kraj jedno pitanje, jeste delikatno, ja znam da je teško ulaziti u predmete koji su otvoreni ili predmeti koji su davno završeni, ali jest malo specifično i kada sam bio narodni poslanik u Parlamentu Republike Srpske meni se obratila jedna porodica, slučaj koji je možda

vama poznat. Niste vi tada radili ali ste bili šef Odjelenja za ratne zločine. Ne znam da li možete, vjerovatno imate dodirnih tačaka, drugi tužilac je radio taj slučaj u kojem, ja znam da je to jako osjetljivo govoriti i ovdje, ali ja mislim da nema ništa teže, ništa gore, kada neko, ako je nevin dobije pravosnažnu presudu i odgovara za nešto za šta nije kriv. Ja znam da je vrlo teško praviti bilo kakve revizije presuda, obnavljati neke podtupke usljede nekih novih činjenica i dokaza ali se ovdje radi o slučaju Dušan Janković iz Prijedora. Ne znam da li vam je poznato. Mi smo o tome razgovarali jednom i u Narodnoj skupštini Republike Srpske u kojem je osoba presuđena za ratni zločin a da je utvrđeno da je bilo mnogo propusta u istražnim radnjama i gdje je u suštini došlo do onoga što je po meni vrlo, vrlo teško shvatiti, sporazuma o priznanju krivice, jednog instituta koji se koristi u takvim slučajevima, gdje se desilo, što je zastrašujuće da su ustvari stvarni zločinci, oni koji su bili najodgovorniji za stradanje ljudi u ratu napravili nagodbu sa Tužilaštvom u kojem su sebi smanjili kazne kako bi u čitav taj postupak okrivljenosti uveli veći broj lica koji su ljudi, koji apsolutno ili koji po onome što smo mi imali saznanje niti su učestvovali niti su bili tu, dobili su kaznu zatvora od ne znam ni ja, 20 – 21 godinu, a da su stvarni zločinci koji su priznali taj zločin na osnovu tog priznanja krivice smanjili sebi kaznu na 13 ili 14 godina, što je za mene naučna fantastika kada sam malo ušao u to i pročitao vidio sam da zaista tu ima nekih nelogičnosti, nekih stvari koje su krajnje čudne. Da ne ulazim sad u detalje, da li se desio i jedan slučaj kojem je došlo do obnove postupka, cijelog, revizije usljed novih činjenica ili usljed nekih saznanja koji su predloženi Sudu Bosne i Hercegovine jer o tome mora naravno odlučivati sud, da li je bio i jedan slučaj u kojem je došlo do obnove ili kako vi to zovete revizije postupka u kojem su sud, otkrivanja novih činjenica, jednostavno desilo se da se pogriješilo i da se sudi nevino osuđenom, da su pretrpili naravno. Pazite, radi se o slučajevima koji su naravno, vi to najbolje znate, radite sa ljudskim bićima, koja su spremni na sve, a za mene je nevjerovatno, evo ovaj slučaj o Jankoviću u kojem je evidentno da nije bilo komandene odgovornosti, koji se odnosi na fizičku prisutnost, i onda je na kraju utvrđeno da nije bilo fizičke prisutnosti jer su pritisnuta dva čovjeka da na kraju se utvrdilo da su to oni uradili zato što su imali neku vrstu pritisaka. Nije uopšte bio na tom licu mjesta i da je na kraju što je za mene zastrašujuće da je čovjek bio u istom zatvoru sa ljudima koji su priznali zločin koji su ubijali veliki broj ljudi i napravili sporazum o priznanju krivice da bi sebi smanjili kaznu zatvora i da bi optužili ljude koji su potpuno, potpuno nevini zaglavili u zatvoru da tako kažem i uveli u čitav taj prostor veći broj ljudi. Da li, i za vršavam sa ovom rečenicom, da li

je zaista, ja znam da to ne možete reći, zbog tog prokletog kvantiteta da smo imali na uštrb, hajd da kažem kvaliteta, optužnice koje su, u kojima se radi o vrlo osjetljivim pitanjima.

### **MILENKO KAJGANIĆ**

Ja, nemogu govoriti o pravosnažnim sudskim presudama naročito iz razloga što mi konkretan predmet kao predmet nije poznat, znači nemam detalje o tom predmetu, međutim svako osuđeno lice ima mogućnost uz pomoć svog branioca da od Suda Bosne i Hercegovine ili kroz apelacije Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine traži zaštitu svojih prava ako smatra da su im ta prava povrijeđena u prvostepenom ili drugostepenom postupku. Postoje vanredni pravni lijekovi koje zakon tretira na koji način mogu da budu podneseni i na koji način mogu da se napadaju pravosnažne presude, a na kraju krajeva kada se iscrpe svi pravni lijekovi u Bosni i Hercegovini može se obratiti i Evropskom sudu za ljudska prava. Uloge tužilaštva tu u takvim situacijama aposlutno nema nigdje, jer se radi o pravosnažnim presudama i ključno je postupanje branilaca osuđenih lica ako smatraju da su im prava povrijeđena u tim krivičnim postupcima, a ovo drugo pitanje što me pitate, da li je bilo takvih slučajeva ja zaista sada ovako ne mogu da se sjetim da li je bilo, ako ne znam, ako budete zainteresovani možda da pokušam da prikupimo te informacije, mogu vam dostaviti te informacije ako dođe do toga, međutim, šta je suština. Sva suđenja su javna i iz tog razloga ja sam i rekao i da sam donio odluku ovu koju sam spomenuo o objavljivanju dispozitiva anonimiziranih optužnica da se vidi sa čim tužilaštvo ide na sud i javnost može da prati zašta se ko tereti i jednostavno smatramo da je i to jedna kontrola javnosti nad postupanjem pravosuđa, tužilaštva i sudova ali i suđenja su javna i obezbjeđena je dvostепенost u Bosni i Hercegovini tako da kažem mi kao tužilaštvo, ja zaista ne znam više, nemam šta više da vam kažem u ovom konkretnom predmetu.

### **DAMI ARNAUT**

Zahvaljujem se. Gospođa Pekić, izvolite pitanje.

### **MIRA PEKIĆ**

Hvala! Evo ja želim da pozdravim gospodina Kajganića. Hvala vam na vašem iscrpnom izvještaju. Dali ste nam da kažem neku drugu sliku rada tužilaštva i zaista sam evo zadovoljna. U ovom svom zadnjem dijelu svog izlaganja vi ste se dotakli imovine koja je oduzeta vršenjem krivičnog djela.

Koliko sam shvatila imovina se oduzme na početku, je li tako, oduzima se na početku procesa kada se utvđuje da li je postojalo krivično djelo i na kraju nakon sudske odluke se ta imovina trajno oduzima. Jasno mi je potpuno da postoje sudovi i u Republici Srpskoj i u Federaciji, i također Sud BiH. Imovina se oduzima u svim sudovima prilikom završetka tog sudskog procesa i evo znači vidimo da postoji problem sa, sa upravljanjem tom imovinom odnosno imovinom koja se oduzima po nalogu Suda BiH, je li tako? Pošto znam da u Republici Srpskoj mi imamo Agenciju, postoji i u Federaciji je li tako? E sad, obzirom da je ta imovina oduzeta zato što je stećena krivičnim djelom i ja sam ekonomista, nisam pravnik, pa ću vam ja to na svoj način onako malo obrazložiti. Ona je stećena krivičnim djelom i njenim oduzimanjem treba da bude određena satisfakcija za to krivično djelo kojim je oštećen i budžet odnosno građani Bosne i Hercegovine. Ona ako stoji, zgrade i automobili, ona gubi vrijednost, ona se amortizuje i godinama kako stoji tako da društvo od nje nema koristi, a ona je oduzeta, i sad me interesuje vaše mišljenje i u kom pravcu da mi kao Privremena istražna komisija ako se budemo dotakli i tog problema oduzete imovine, koja stoji u nekom skladištu u nekom prostoru u kom pravcu bismo mi mogli da idemo sa prijedlozima zakona da se ta imovina koja je oduzeta po nalogu Suda Bosne i Hercegovine i za koju prodaju se vjerovatno treba uplaćivati sredstva u budžet BiH, da li to znači da bi se moglo već postojećim agencijama Republike Srpske i Federacije rješavati ili na neki drugi način? Da nam onako date neko svoje mišljenje, svoje viđenje.

## **MILENKO KAJGANIĆ**

Hvala vam na tom pitanju. Znači odgovor je jednostavan. Mi ćemo prilikom pridruživanju Evropskoj uniji biti obavezani od Evropske unije da rješavamo i pitanja koja se tiču prava oštećenog ono kojeg sam vam spomenuo malo prije. Između ostalog jedno od prava oštećenog jesu imovinsko-pravni zahtjevi pa imamo situaciju da je u našem jednom predmetu, strana koja je oštećena, u imovinsko-pravnom, pred Sudom Bosne i Hercegovine, taj imovinsko-pravni zahtjev nije bilo moguće izvršiti jer osuđeno lice nije imalo na sebi imovine. Ta oštećena je tužila Bosnu i Hercegovinu Komitetu za zaštitu od torture Ujedinjenih nacija i komitet je donio presudu protiv Bosne i Hercegovine, mislim 2019. godine koliko se sjećam u avgustu 2019. godine gdje je Komitet UN za zaštitu od torture obavezao Bosnu i Hercegovinu da iznađe modalitet da obešteti tu oštećenu osobu. Ta presuda je značajna iz razloga što će ona biti smjernica prema kojoj će se kretati stva međunarodne zajednice prema Bosni i Hercegovini kada su obaveze prema

državljanima Bosne i Hercegovine u pitanju. Znači većina zapadnih zemalja i razvijenih zemalja svijeta ima fondove koje puni baš iz ove imovine oduzete pravosnažnim presudama koja je stečena izvršenjem krivičnih dijela i iz tih fondova finansira i na kraju krajeva isplaćuje imovinsko-pravne zahtjeve žrtvama kada nije moguće takve presude izvršiti od samih lica osuđenih lica. Naravno finansiraju se i neke druge stvari koje su bitne za uspostavljanje i razvijanje pravosuđa u Bosni i Hercegovini i to bi možda bio jedan od dobrih prijedloga da se takva imovina koja je oduzeta pred Sudom Bosne i Hercegovine, eventualno da se ona unovči i da se formira fond iz koga bi se obeštetile žrtve određenih ili svih krivičnih djela. Naravno u takvim situacijama Bosna i Hercegovina dolazi na mjesto povjerioca prema osuđenom licu, a zašto je otežano? Mislim svi mi znamo da je otežano izvršenje svih presuda u Bosni i Hercegovini i svako se susretao sa pravosuđem u Bosni i Hercegovini, to je zato što su kod nas nesređene sve evidencije i činjenica da će država sigurno biti obavezana da isplaćuje, da će nas natjerati da uređujemo i ta pitanja, i što se tiče pokretne i nepokretne imovine i svih drugih evidencija koje se vode i vezana su za pitanja imovine. Mislim da je to jedan od dobrih prijedloga, možda formiranje takog nekog sličnog fonda iz kog bi se eto finansirale i te obaveze koje će nesporno biti nametnute Bosni i Hercegovini jer mi, evo mogu i sada da vas upoznam. Mislim znamo svi 2012 . godine smo potpisali istambulsku konferenciju jer je tada to bio u tom momentu jedan od uslova da bismo dobili bezvizni režim. Mi smo se potpisom obavezali između ostalog i da ćemo štiti prava žrtava pa i žrtava seksualnog nasilja, nasilja u porodici i zaštititi njihova ekonomska prava. Znači kod nas nije bilo u Bosni i Hercegovini apsolutno nikavih problema ili bilo kakve rasprave kod potpisivanja istambulske konferencije. Zemlje u regiji su stavile rezerve na određene članove, znači tamo gdje su bile obavezane baš fondove mi nismo to uradili, tako da vjerovatno će doći, bit ćemo obavezani presudama međunarodnih sudova da ispunimo te svoje obaveze koje smo preuzeli.

## **DAMIR ARNAUT**

Hvala glavnom tužiocu, samo da podsjetim imamo sada svjedočenje glavne tužiteljice Kantona Sarajevo, gospođe Sarajlije, ona je već stigla. Izvolite gospođu Pekić onda samo kratko.

## **MIRJANA MARINKOVIĆ LEPIĆ**

Da, da, ja neću postavljati pitanje, ovaj sad ću ja vas malo informisati o nekim stvarima. Meni je drago što ste spomenuli zakon o zaštiti ličnih podataka, naime, upravo smo kolegica i ja, iz kluba

Naša stranka i nezavisni blok podnijeli inicijativu da se u roku od 90 dana okonča taj postupak i da se stavi u parlamentarnu proceduru zakon koji je usklađen sa međunarodnim standardima. Znao kod nas, propisi su tako uređeni da vam recimo Komsija za evropske integracije može odbiti zakon bez obzira, bez ikakvog obrazloženja i bez navođenja razloga. Evo jučer je zakon nije prošao u prvom krugu i nadamo se da će proći u drugom, a dakle, nekada nismo ni svjesni ustvari šta nedonošenje određenog zakona i kome stvara određene probleme i evo nadam se da ćemo ipak da usvojimo i u drugom krugu.

**DAMIR ARNAUT**

Hvala gospođo Lepić

**DRAGAN MEKTIĆ**

Samo kratko.

**DAMIR ARNAUT**

Izvolite gospodine Mektić.

**DRAGAN MEKTIĆ**

Izvinjavam se, i vama gospodine Kajganiću, dugo već dugo govorite pa, ali znate kroz čitav rad ove Istražne komisije provejavala je jedna, rekao bih dosta osnovana činjenica, da na Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je došlo u situaciju da je postalo podložno raznim političkim pritiscima i da je ušlo u određene političke dilove sa nekim političkim elitama, pa ako hoćete i partijama. Mene, i potpuno mi je jasno što ste rekli ovo, znam nešto o vama i bili ste u policiji i tako dalje i tako dalje, ovaj i sami ste rekli ovdje da vas nikakva politika ne interesuje ovaj, da vas isključivo obavezuje zakon, vaša profesionalnost, vaša odgovornost, je li bilo pokušaja političkih pritisaka na vas i da li im takvih političkih pritisaka na vas što hoću da kažem jesta da vidim da li zaista politika ide dotle daleko da nikako neće da pusti pojedine institucije koje moraju biti nezavisne, autonomne, da rade svoj posao.

## **DAMIR ARNAUT**

Gospodine Mektiću, dozvolite mi samo vezano za Zakon o zaštiti ličnih podataka, mislim da sam vas dobro shvatio ali samo da podcrtamo, razlog zašto Bosna i Hercegovina nije ušla u Euro just jeste zato što nemamo Zakon o zaštiti ličnih podataka usklađen sa evropskim standardima. Propustili smo neki rok kada je Tužilaštvo Bosne i Hercegovine moglo direktno pregovarati sa Euro Just-om, za taj ulazak i sada ako sam shvatio prema tim procedurama i čak kada usvojimo taj zakon usklađen sa evropskim standardima to će onda trebati ići preko Evropske komisije, znači dodatna komplikacija procesa. Znači ono što ja znam je da je Agencija za zaštitu ličnih podataka, to smo čuli na zadnjoj sjednici Komisije za ljudska prava pripremila nacrt zakona, međutim prema procedurama Parlamentarne skupštine, Agencija nije ovlašteni predlagač. Naime samo Predsjedništvo i Vijeće ministara mogu predložiti taj zakon. I ono što smo čuli baš na prošloj sjednici Komisije za ljudska prava, od direktora Agencije da je taj nacrt u Vijeću ministara međutim, Ministarstvo pravde jednostavno ne dostavlja taj prijedlog u proceduru. Uzimajući u obzir ovu sad informaciju koju imam to pokazuje da je situacija onda zaista urgentna jer, ja pretpostavljam negativno afektira i vašu sposobnost da se nosite, sa pogotovo, međunarodnim organizovanim kriminalom. Tako da ja ću predložiti neka zaključke kasnije, ali u svakom slučaju tražit ćemo od Vijeća ministara da dostavi što prije Zakon o zaštiti ličnih podataka, ali evo samo mi potvrdite ovo da je to razlog što mi nismo u Euro Justu još uvijek i pitanje isto da li ima političkog pritiska i utjecaja na rad Tužilaštva. Hvala vam.

## **MILENKO KAJGANIĆ**

Tačno je sve ovo što ste rekli, osim da znači nije Tužilaštvo moglo potpisati sporazum sa Euro Justom, nego Savjet ministara, i Savjet ministara je bio formirao jednu radnu grupu za pregovranje sporazuma, o sklapanju sporazuma sa Euro Justom, i ja sam bio ispred Tužilaštva Bosne i Hercegovine član te radne grupe i svo ovo ostalo je tačno. Znači otprilike koliko se sjećam do početka 2020 bio je pripremljen zakon koji je pregledala i Agencija za zaštitu ličnih podatak, to je jednostavno, mislim ono ako mogu da kažem benigni zakon u smislu, koji se odnosi samo na usklađivanje već postojećeg zakona sa Evropskom direktivom o zaštiti ličnih podataka iz 2016. godine. Name zemlje Evropske unije ne mogu slati podatke u Bosnu i Hercegovinu putem Euro Justa jer mi ne štitimo te podatke onako kako predviđa Direktiva Evropske unije. To je suština svega i mi treba jednostavno taj zakon da uskladimo, recimo do decembra 2020 mogli smo, Bosna

i Hercegovina, potpisati sporazum direktno sa Euro Justom. Ja sam u kontaktu i sa direktorem i zamjenikom direktora Euro Justa, i evo kažem u januaru sam poslao kolege na sastanak sa njima. Međutim nakon tog perioda mi moramo pregovarati sa Evropskom komisijom. Znači to će odužiti proces i to su nam oni skretali pažnju do 2020. godine i Srbija, Albanija i Crna Gora su potpisali sporazum, imaju svoje predstavnike, svoje tužioce u Hagu. Ne moram vam govoriti kada mi možemo iz Bosne i Hercegovine, znači jednom sedmično, jednu sedmicu poslati tužioca koji je u kontaktu sa svih 27 kolega nacionalnih članova zemlja Evropske unije i na koji način to doprinosi brzini prikupljanja svih, sve sudske prakse iz svih zemalja Evropske unije i razmjena informacija sa Bosnom i Hercegovinom. Znači sa svim tužilaštvima u Bosni i Hercegovini, ne sa Tužilaštvom Bosne i Hercegovine nego sa svim tužilaštvima u Bosni i Hercegovini. Znači to je nešto što je zaista urgentno, a ne vidim, i naravno ova situacija koju sam rekao sa kontakt tačkom za EUROPOL su nešto što jednostavno ne vidimo da je neka pretjerana smetnja. Što se tiče drugog pitanja, mene nikad niko nije nazvao od političkih partija i tažio od mene da zaustavim bilo koji predmet i ja to ne mogu, i moj jednostavni odgovor ne bih nikad pristao da idem u zatvor za bilo koga pa i za predstavnika bilo koje političke ili bilo koje druge organizacije u Bosni i Hercegovini, zato mi je vrlo bitan i veoma efikasan alat automatski CMS koji sprječava eventualno bilo koga da dođe na moje mjesto. Ja sam sada vršilac dužnosti, ne znamo koće biti glavni tužilac, to će odlučiti Savjet, sprečava onoga ko dođe na moje mjesto da bi eventualno sa nekakvim tužiocem dogovorio bilo kakve korake usporavanja ili ometanja istrage ili vršio presignaciju određenih predmeta. Znači to nije moguće sada i iz tog razloga sam rekao da je veoma bitna specijalizacija i koncentracija predmeta po odsjecima samo iz tih razloga jer jedan tužilac kolega mora četvorici-petorici svojih drugih objasniti iz kojih razloga u nekom predmetu u kojem je u nekom drugom slučaju podignuta optužnica a on u tom svom identičnom ne podnosi optužnicu ili želi da podnese optužnicu iako imamo praksu suda koja je suprotna dokazima koje on ima u tom predmetu. Jednostavno mi smo svi tužioci iz svih krajeva Bosne i Hercegovine i eto nepopularno da kažem iz svih nacionalnosti tako da je zaista teško iako bi neko hito iz automatskog CMS da otežava vršenje određenih istraga. Svaka odluka je odluka postupajućeg tužioca i ona će proći kontrolu odsjeka u kojem taj tužilac radi odnosno u kome su ti predmeti i na kraju krajeva samu kontrolu rada će dati Sud kroz odluku da li će potvrditi ili neće potvrditi takvu optužnicu.



## **DAMIR ARNAUT**

Još samo nešto jer ste me podsjetili, ta odluka tužioca, postupajućeg, je autonomna u potpunosti. Dakle, vi kao glavni tužioc nećete se desiti situacija, nije se desila situacija, evo ako mogu da pitam u kojoj ćete vi zaustaviti podizanje neke optužnice koju je pripremio postupajući tužilac. Pitam vas konkretno, evo da kažem na tom istom mjestu ili pored je gospođa Tadić da ona zadržava pravo da parafraziram ali u suštini da donosi tu neku konačnu odluku. Ja sam insistirao da li se to samo tiče kvaliteta jer je ona na kraju krajeva odgovorna pa da vrati na doradu ali moj dojam je bio da ona donosi konačnu odluku i tu sam otprilike vidio da postoji neka vrsta onda autocenzure kod postupajući tužilaca da manje više znaju šta može proći, a šta ne može i onda ne donose nešto što bi eventualno, kaže, opet parafraziram davno je to bilo, ima više od godinu dana, ali dobro se sjećam da tu nije izgledalo kao da postoji autonomija kod postupajućih tužilaca. Možete li mi vi sada reći onda vaš pristup tome? Hvala!

## **MILENKO KAJGANIĆ**

Znači postupajući tužilac je potpuno autonoman u donošenju svoje tužilačke odluke. Ako bih ja sugerisao ili predložio tužiocu kakvu odluku da donese ja bih činio disciplinski prekršaj i bilo je slučajeva da su takvi glavni tužiocu prijavljivani Kancelariji glavnog disciplinskog tužioca. Ja kao glavni tužilac i moje kolege rukovodioci imamo mogućnost nadzora nad istragom i kako je istraga provedena iako određeni tužilac smatra da ne treba nekakvu radnju preduzme u istrazi ja kroz obavezna uputstva, i ja i moji zamjenici mogu da naložim da obavezno provede određenu radnju ili određene radnje u tom predmetu, a tužilac čak iako se protivi tome dužan je da tu radnju provede ali će to svoje protivljenje ostaviti u spis i on će da donese odluku. Znači naše je da vršimo kontrolu, ali ne možemo ni na kakav način da obavežemo nekoga da nekoga optuži ili da nekoga neoptuži.

## **DAMIR ARNAUT**

Hvala vam na potpuno konkretnom odgovoru. Hvala vam na zaista iscrpnom svjedočenju i izuzetno je bilo korisno i još jednom, ovo uvijek podcrtam, hvala na saradnji sa Istražnom komisijom.

## **MILENKO KAJGANIĆ**

Hvala i vama, bilo mi je zadovoljstvo. Kažem, i hvala vam na prilici da kažem ono što sam smatrao i naravno da smo tu otvoreni u potpunosti za sva pitanja i zamolio bih vas da u ovim stvarima koje sam adresirao koje su nama bitne, svima u pravosudnoj zajednici da se založite i da to bude određeni smjer kretanja u kome bismo mogli pomoći svima u Bosni i Hercegovini da rezultati u pravosuđu budu bolji.

## **DAMIR ARNAUT**

Hvala još jednom. I evo pozdravit ću sada i zamoliti gospođu Sabinu Sarajliju glavnu tužiteljicu Tužilaštva Kantona Sarajevo, na istoj smo tački dnevnog reda. Doviđenja, hvala.

Gospođo Sarajlija, hvala vam na saradnji sa Komisijom, na dolasku. Dobro došli pred Istražnu komisiju i evo zamolit ću vas kao i u prethodnom slučaju sa gospodinom Kajganićem, kao u svim prethodnim svjedočenjima pred ovom Komisijom da iznesete svoj neki uvod, zapažanje o generalnom stanju u pravosuđu, eventualno sugestije za korekcije, za postupanje pogotovo Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u onom dijelu u kojem je ona nadležna. Podsjećam da mi donosimo i Zakon o VSTV-u i krivični zakon, KP Bosne i Hercegovine i tako dalje, i ukoliko imate bilo kakvih sugestija po tim pitanjima također molim vas iznesite ih u tom uvodnom izlaganju, a onda će opet u skladu sa ustaljenom praksom Komisije otvoriti za pitanja svih članova Komisije. Hvala još jednom na saradnji i izvolite.

## **SABINA SARAJLIJA**

Dobar dan još jednom svima, predsjedavajući, ostali članovi Komisije. Ja sma Sabina Sarajlija glavna kantonalna tužiteljica u Kantonalnom tužilaštvu u Sarajevu. Drago mi je što ste me pozvali danas, da imam priliku da kažem nešto i neko svoje mišljenje o stanju u pravosuđu s tim što ću se ja naravno fokusirati na ono što je meni najbliže o čemu ima informacije da tako kažem na izvoru, a to je situacija u Kantonu Sarajevo. Vi znate da je Tužilaštvo Kantona Sarajevo jedno od najvećih tužilaštava u državi i da je ono nakon reforme 2003. godine rezultat spajanja četiri tužilaštva, dva općinska, jednog kantonalnog i vojnog tužilaštva, tako da i po broju tužilaca i po broju predmeta i po određenim specifičnostima koje su vezane baš za Kanton Sarajevo smo redovno predmet pažnje i javnosti i opšte javnosti i drugih institucija koje vrše nadzor nad našim radom. Mi smo zaista

otvoreni za svaki vid nadzora nad našim radom, znači pored ovog insititucionalnog kojeg redovno vrši Federalno tužilaštvo i u pojedinim predmetima i kroz opća uputstva i nadzor od strane Visokog sudskog i tužilačkog vijeća, svakodnevno smo u prilici smo da smo po ovim, da tako kažem, demokratskim nadzorom. Izjašnjavamo se institucijama ombudsmena, medijima, udruženjima raznoraznim, odgovaramo na zastupnička pitanja zakonodavnom organu vlasti, jednostavno pokušavamo da budemo dostupni, transparentni i da preko naše veb stranice i drugih saopštenja iskuomuniciramo naša neka postignuća i ono što smo uradili.

Pored toga mi smo sami inicirali u pojedinim situacijama i analizu naših tužilačkih i sudskih odluka i odsttrane OSCE i USAID-a i bile su preporuke određene u izvještajima koje smo mi pažljivo pročitali da postoji određeni uočeni, navodno i nemari u radu tužilaca ili nekonzistentna određena sudska praksa po pitanju određenih krivičnih djela i upravo zato što smo smatrali da je to prilika da se preispita naš rad i da se doprinese uočavanju tih nekih sistemskih grešaka, mi smo svoje odluke i predmete davali na uvid i USAID –u i OSCE-u. Mi smo dakle spremni za svaki, svaku kritiku i konstruktivan dijalo i sa predstavnicima zakonodavne i izvršne vlasti i naravno prije svega sa VSTV-om i Federalnim tužilaštvom pod čijim nadzorom smo. Moje viđenje je da je VSTV naš regulator, naš, institucija koja nam pruža i čuva našu nezavisnost i koja nam daje određeni okvir za postupanje. Ne može se reći da VSTV nije uradio, učinio određene napone da provosude u Bosni i Heercegovini učini efiksanim, da pratimo te međunarodne standarde i rezultati rada evo konkretno tužioca su mjerljivi. Oni su takvi kakvi jesu i kvantitet i kvalitet se prati, e sad to su neki evropski standardi kako se prati rad tužilaca. Međutim ono što se dešava u praksi, je ono što kada mi napravimo svoj izvještaj i kada nešto učinimo dostupnim javnosti i da prikažemo rezultate rada, iako je kvantitet odličan i ako je kvalitete tužilačkih odluk ne visokom nivou ipak smo redovno izloženi kritikama da ipak ne radimo te neke ozbiljne predmete i da je percepcija građana loša o stanju u pravosuđu. Moje neko mišljenje je da je situacija u pravosuđu, bar na nivou Kantona Sarajevo dobra, ali da može biti bolja. Mi smo u tom pravcu učinili određene napore, u proteklom periodu, ja sam na poziciji glavnog tužioca od juna 2019. Godine, prethodno sam evo 20 godina u pravosuđu i sve u tužilaštvima, tako mi je bila neka karijera od pripravnika, stručnog saradnika pa do tužioca, i ono na čemu sam ja najviše radila kao tužioc, to su bili predmeti privrednog kriminala i korupcije i to je nekako moja uža specijalnost. Znači kad su izrađeni izvještaji i od eksperata Pribea i njegovog tima i izvještaji OSCE-a vezano za predmete korupcije, mi smo zaista pažljivo to pročitali i iznijeli na diskusiju na naše kolegije tužilaca tako da smo se sami interno organizovali

i vidjeli šta to mi već radimo, gdje te preporuke u odnosu na nas možda i nisu ovaj, nismo se pronašli u tim nekim kritikama, a u nekim jesmo. Onda smo radili na tome da unutar svoje kuće unaprijedimo rad na toj vrsti predmeta, tako da smo dosta stvari i promjenili i unaprijedili prije svega iz razloga što posebni odjel pri Federalnom tužilaštvu koji je osnovan za rad na tim najstroženijim predmetima privrednog kriminala i korupcije nije nikada zaživio. On da postoji naši predmeti koje radi tužiocu Tužilaštva Kantona Sarajevo, jedan veliki broj tih predmeta bi išao iz našeg tužilaštva jer smo mi pravili jednu analizu. Od nas je to tražilo Federalno tužilaštvo i ispostavilo se da mi zaista imamo u strukturi veoma složene i kompleksne predmete te smo konstantno izloženi tim nekim problemima odnosno izazovima vezano za i za fluktuaciju naših kadrova i radimo sa manjim brojem tužilaca od onog koji bi trebao da bude kako bismo bili u potpunosti kapacitirani za rad na ovim predmetima. Mi smo jedan podmlađeni kolektiv odakle je veliki broj tužilaca otišao i imenovan je na pozicije u Tužilaštvu Bosne i Hercegovine, Sudu Bosne i Hercegovine ili na druge pozicije u pravosuđu tako da nam dolaze mahom mladi tužiocu koji zaista predstavljaju jednu perspektivu, jednu kritičnu masu koja je i voljna i željna da radi i sa kojima se može raditi da se unaprijede ti rezultati. Međutim svaka presignacija predmeta zbog odlaska tužioca na drugu poziciju ne može a da se ne reflektuje na efikasno postupanje. Jer novi tužilac kada dođe, dok se upozna sa predmetom treba mu određeno vrijeme da ovaj odluči koje korake treba preduzeti i šta dalje uraditi u tim predmetima. Mi smo specifični i zbog toga što smo nadležni i za ta krivična djela protiv, vezana za privredni kriminal i korupciju i zbog toga što obuhvatamo i odgovorne službene osobe na nivou Federacije jer je sjedište ministarstava ministarstava uglavnom u Sarajevu, zatim imamo ovlaštene osobe na nivou kantona, grada opštine, tako da struktura krivičnih djela je zaista složena. Međutim, bez obzira na to mi smo u stanju da efikasno radimo i na tim najkompleksnijim predmetima. Naravno da tu ima prostora za napredak i mi nastojimo te naše istrage učiniti što efikasnijim i nosimo punu odgovornost za puno trajanje i koliko je ona brza, efikasna i djelotvorna, ali možemo prihvatiti da je naša odgovornost što se tiče suđenja u tim predmetima koje smo iznijeli pred sud, gdje je sud potvrdio naše optužnice i rekao da ima osnovane sumnje da su ta lica koja su optužena počinila krivična djela i onda se suđenja odvijaju godinama. Mi u ovom momentu imamo u suđenju 12 predmeta korupcije i visokog novoa organiziranog kriminala pred sudovima u kantonu i pet ih je u fazi žalbe. Dakle to su predmeti gdje su optužnice podignute u jednom periodu, reći ću pa čak i od 2015 pa nadalje i još uvijek nisu dobili taj svoj epilog i mi smo pokušali kroz komunikaciju sa sudovima i predjednicima sudova u

kantonu da intenziviramo rad na tim predmetima i da sudovi prepoznaju da to trebaju da budu predmeti koji će se prioritetno raditi i suditi, i tu su primječeni određeni pomaci, ali još uvijek to je jednostavno po mom mišljenju sporo jer ne postoji u zakonu odredba koja bi obavezala sudiju da suđenja zakazuje češće od 30 dana jer je jednostavno taka odredba u zakonu, da se odlaganja ne vrše u roku ne višem od 30 dana. Mi smo u Tužilaštvu kroz strateško planiranje, kroz naše planove rada pokušali fokusirati se na predmete gdje, koje smo smatrali prioritetnim. Znači nismo prepustili tužiocima da oni sami u svojim referatima. Oni mogu i treba da rade na svim predmetima u svom referatu ali smo pokušali da odredimo koji su to prioriteti i da zajedno sa agencijama za provođenje zakona odredimo fokus kako bi smo poslali, kroz efikasno procesuiranje tih predmeta, poruku da nema ni jedan segment gdje ćemo mi sada pustiti da se ništa ne radi. Jednostavno smo preuzeli tu jednu proaktivnu ulogu jer smo shvatili da u predmetima opšteg kriminala nemamo problema sa prilikom. Tu policija odlično radi svoj posao, među predmetima privrednog kriminala činjenica je da 80 i više posto predmeta se formira tako što se direktno nama dostavljaju prijave ili određene informacije na osnovu kojih se, koji su osnov za daljnje provjere tužilaštva. Znači preskoče se policijske agencije i onda je tužilac tu u poziciji da od samog početka od te inicijalne informacije gradi slučaj. Znači ne dobijemo gotov proizvod ni za otvaranje istrage. Za otvaranje istrage nam trebaju osnovi sumnje ali mi smo u poziciji u ovim predmetima da gradimo slučaj i u toj prvoj fazi da tragamo za osnovima sumnje koji će nam biti osnova dalje da se obraćamo sudu za izdavanje određenih naredbi za oduzimanje određene dokumentacije i tako dalje. Zaključili smo u tu svrhu akcione planove sa nekoliko agencija za provođenje zakona, sa MUP-om Kantona Sarajevo, sa državnom agencijom, finansijskom policijom, poreznom upravom i Uredom za borbu protiv korupcije u Kantonu Sarajevo, koji nije policijska agencija ali smo ipak prepoznali njegov značaj u društvu i sanjima smo odredili te određene oblasti na kojima se prioritetno i intenzivno radi. Ovaj tužilački odjel u Tužilaštvu Kantona Sarajevo koji radi na predmetima privrednog kriminala i organizovanog kriminala i korupcije pojačan je broje tužilaca i podjelili smo ih na odsjeke. Jedan je odsjek za privredni kriminal, a drugi za korupciju, jer smatramo da se i sa dodatnom specijalizacijom može unaprijediti rad na ovim predmetima. Formirali smo timove za rad na najkompleksnijim predmetima, zaposleni su i određeni ekonomski savjetnici, uspostavili smo nadzor i pregled nad optužnicama. U Tužilaštvu Kantona Sarajevo je praksa je da optužnice iz općinskog suda pregledaju šefovi odjela i daju određene upute tužiocima kako bi te optužnice bile jasnije, pravilne, sadržavale sva obilježja kriminala, dok optužnice kantonalnog novoa

pregledaju zamjenici glavnog tužioca. Znači to su sve mjere koje su preduzete kako bi se unarijedio dodatno kvalitet našeg rada i naravno kroz kolegije odjela tužiocima su obavezni da određene predmete iznose i da pribave mišljenje kolegija kada žele da obustave istragu ili donesu naredbu o neprovođenju istage. To su znači, bilo je još niz nekih mjera, formiranje tima za finansijske istrage koji će se primarno baviti davanjem savjeta tužiocima koje otvaraju finansijske istrage, imamo jedan tim za praćenje sudske prakse. Znači skupljamo svu tu praksu i Vrhovnog suda, Ustavnog suda i bili kojih sudskih instanci pa ih razvrstavamo po određenim kategorijama kako bi tužiocima kod donošenja odluke mogli imati što bolju informaciju i ovaj donijeti pravilnu tužilačku i zakonitu odluku. Međutim, pored svih tih mjera koje su preduzete mi ne možemo na neke stvari da utičemo i jednostavno na to efikasno suđenje ili te neke stvari koje su možda rezultat i loših zakonskih rješenja. Mi u praksi imamo problem, odnosno poseban je izazov u predmetima organiziranog kriminala kada imamo osobu koja želi da svjedoči i saraduje sa tužilaštvom. Kako da mi ozakonimo tu saradnju tu saradnju. Mi nemamo u zakonu institut svjedoka saradnika, on je propisan Zakonom o federalnom tužilaštvu kojim je formiran ovaj posebni odjel, ali taj Zakon ne možemo da primjenjujemo. Znači lice kada hoće da saraduje, ukoliko zaključimo sporazum o priznanju krivnje sa njim i želimo da on bude ispitan u odnosu na saizvršioca i ostale pomogaće, mi to ne možemo uraditi dok njegov status ne bude čist, dok presuda protiv njega ne bude pravosnažna. Kad je presuda pravosnažna tek tada on može da dođe svjedoči u ovom predmetu protiv saizvršioca. Što dovodi tužioca u jednu situaciju da on uopšte nema nikakvu garanciju da će ta osoba s kojom je zaključio sporazum na kraju i svjedočiti na sudu i može ga jednostavno ostaviti na cjedilu. To je jedan zaista problem i nama se to još dodatno iskomlikovalo jer je stav Vrhovnog suda takav. To nije tako čini mi se na nivou ovaj državnog pravosuđa da mi ne možemo sa tim osobama, ne možemo ih koristiti kao svjedoke u ovim odvojenim postupcima dok njihov status nije riješen. Tako da je to jedna, evo stvar koja je veoma bitna i koju treba i ovdje pomenuti. Također mi smo imali situaciju da se nama sudska praksa po pitanju primjene određenih instituta kroz godine mijenjala pa je tako zbog odluka sudova da su dokazi pribavljeni posebnim istražnim radnjama manjkavi zbog toga što naredba suda nije obrazložena, ti su dokazi proglašeni nezakonitim. Ti postupci koji su bili pokrenuti, u koje je bilo uloženo dosta truda i nekad su možda te posebne istražne radnje bile samo potrebna informacija za dalje preduzete radnje zbog one doktrine otrovne vočke nama su ti redmeti, odnosno optužnice na sudu završile oslobađajućim presudama. To je jedna situacija koja je zaista uticala i na kvalitet i na okončanje određenih

predmeta ali i dalje nam se dešava da recimo, u predmetima gdje su optužnice podignute u nekom ranijem periodu, mijenaj se sudska praksa p pitanju zakonitosti dokaza i naš utisak, bar iz ove tužilače vizure je da sve više ide u pravcu zaštite ljudskih prava osumnjičenih odnosno opruženih i da se malo gleda na prava pštećenih i onda se stvaraju neki novi trendovi i po pitanju prikupljanja dokaza. Tako da mi, od tad, evo ja ću se usuditi i reći, čistu tužilačku odluku već je ta istraga tužilačko sudska jer se za sve veći broj radnji koje tužilac preduzima trži naredba suda. To se prije svega odnosi na prikupljanje dokaza, naredba za tjelesni pregled. Mi naravno pratimo promjene te sudske prakse i prilagođavamo svoju praksu tim trenodivma je nije ni sud razlog, on je opet vezan odlukama suda. Ali objektivno desi se na kraju da kod procesuiranja tih predmeta na sudu dođe do pronjene prakse vezano za određeni institutu i onda se to reflektuje i na uspješnost tog postupka tako da ima itekako razloga da sudovi prepoznaju slučaj efiksanijeg rješavanja ovih predmeta. Kada budete sa sudijama pričali ili već ste razgovarali oni će iznijeti neku svoju drugu, svoje druge razloge od norme pa nadalje, šta ih sprječava da sude u kontinuitetu i brže ove predmete, ali u praksi, evo ako pogledate od predmeta Bosnalijek, Holidey in, elektrotehnički fakultet, kurir, pravda, zadruga, to su sve predmeti gdje je tužilaštvo jako puno resursa uložilo u podizanje optužnica. Oni su prošli sudsku kontrolu, sud je rekao ima osnovane sumnje, i imamo situaciju da se to sudi godinama. Taj naš nekipristup u radu na ovim predmetima je po mom ličnom mišljenju pokazao se dobrim, mi imao, ostvarili smo određene pomake u radu na ovim predmetima. Naš izvještaj u u prethodnoj godinu je afirmativan za nas jer je iz njega vidljivo da smo podigli 134 optužnice protiv 190 lica za predmete korupcije i ne bi se složila sa kostatacijom pojedinaca da su to predmeti neke sitne korupcije, ako se poklapa malo bolje. Tu ima predmeta gdje su procesuirani odnosno podignute optužnice za kompleksna krivična djela i za predmete organiziranog kriminala, pa evo vo samo radi ilustracije pomenula bih predmet profit, zatim nastavak, podizanja optužnica u predmetima kasa, zadruga, korupcija u zdravstvu, korupcija u saobraćajnoj policiji, korupcija u federalnoj inspekciji, predmet Pazarić i tako dalje. Imamo također dobre rezultate po pitanju rad na predmetima, po pitanju oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom. Samo u jednom predmetu Hasib Bilić i drugi, tužiteljica koja je radila na tom predmetu izdejstvovala je osuđujuću presudu kojom su oni dobili dugogodišnje kazne zatvora ali je i oduzeto 14 milion KM, tako da to je svakako nešto što je afirmativno i ja to evo danas moram na neki način spomenuti jer je to dokaz da se može raditi i ozbiljni predmeti da se mogu imati rezultati na ovim predmetima ako imate tužioca koji je specijaliziran za određenu oblast, ako hoće da radi i ako ga u tim

aktivnostima prati i inspektor i na kraju sud. Ono što je naša još jedna specifičnost jeste da smo često dobijali predmete od Tužilaštva Bosne i Hercegovine i Suda BiH da zastupamo predmete u optužnicama koji su podigli tužioci Tužilaštva BiH. To je nešto na gdje tužioci u kantonalnom tužilaštvu ulažu dosta napora na zastupanju tih optužnica prije svega zato što ih nisu podigli i nisu učestvovali u istrazi pa im je to izazov da zastupaju na glavnom pretresu ali žele da to urade ozbiljno, odgovorno jer to su predmeti koji su negdje označeni kao predmeti visoke korupcije. To su bili predmeti Azra Miletić, pa imamo sada Božu Mihajlovića, Gorana Salihovića, Ramu Brkića i tako dalje, što sve odvlači i tog tužioca od rada na svojim predmetima jer mora da zastupa i te optužnice a, sa druge strane imali smo situaciju gdje smo bili maltene sigurni da će Tužilaštvo BiH preuzeti gonjenje jer su bili zato i ispunjeni kriteriji za njihovu nadležnost da nam se ti predmeti vraćaju odnosno da Tužilaštvo BiH kaže nastavite vi, vi ste nadležni, ali dobra je stvar što postoji jedan mehanizam sada koji je uspostavljen kao jedan koordinacioni tim između glavnih tužilaca gdje se može u takvim situacijama gdje ne postoji saglasnost oko sukoba nadležnosti između Kantonalnog tužilaštva i Tužilaštva BiH da eto i taj tim odlučuje o tim predmetima, tako da ovaj, to je otprilike o situaciji u našem kantonalnom tužilaštvu. Moj je nekako utisak da VSTV treba više da vodi računa o ovim tužilaštvima i sudovima koji imaju konstantno problem sa ažurnošću, znači, ja ne mogu prihvatiti da je Tužilaštvo u Kantonu Sarajevo, jedno odgovorno što ima najveći broj tih nekih starih predmeta. Treba dati podršku tom tužilaštvu i tim sudovima koji ostvarju normu ali im priliv raste. Znači ti tužioci, te sudije nisu neradnici, oni rade svoj posao, ali ako godinama im fali ili nedostaje nosilaca pravosudnih funkcija, ako nemaju adekvatne uslove za rad onda treba fokus biti da se pomogne tim institucijama jer sada je utisak takav da je, će bolje proći optećeni, ako je oštećeni i njegov predmet se vodi u Širokom Brijegu ili nekom manjem grad jer oni nemaju problem sa ažurnošću i oni čim dobiju prijavu oni jedva čekaju šta da rade i onda su efikasniji dok u Tužilaštvu Kantona Sarajevo u tolikom broju predmeta jednostavno ne može se biti efikasno na hiljadu predmeta istovremeno. Mi imamo trenutno 65000 predmeta u radu, ako odbijemo predmete po nepoznatom počiniocu, njih je najviše, 57 hiljada mi imamo 8 hiljada ovih predmeta gdje je ili identificiran počinitelj ili je u pitanju, mi ga zovemo, to su predmeti gdje nije određeno krivično djelo, neodredivo je ali ima neka tu ponašanja koja ukazuju na protivpravnost. Tako da svaki tužilac ima na opštem odjelu oko 250 predmeta mimo tih KTN-ova koje treba da radi, da efikasno radi predmete iz dežure, da zastupa predmete, da ide na suđenja, optužnice tako da je prilično složena situacija da se svi ti prioriteti stignu i da se još zadovolji javnost po pitanju



tog efikasnog rada na predmetima. Dakle, tu treba neki poseban program i podrška jer ako je već opredjeljenje politik i zakonodavne vlasti da se ovaj posebni odjel pri federalnom tužilaštvu neće osnivati odnosno neće nikada početi sa radnom ili nisu još stvoreni uslovi da ono počne sa radom onda treba osnažiti ove odjele odnosno tužilaštva koji imaju te predmete u radu. Znači jednostavno ili kroz dodatnu specijalizaciju tih tužilaca ili kroz stvaranje nekih dodatnih uslova za rad, nekako ih ne kažem motivirati ali stvoriti bolji ambijent da rade na tim složenim predmetima. Mi smo isto tako na predmetima opšteg kriminala napravili određene pomake, vezano za predmete trgovine ljudima. Mi smo podigli nekoliko optužnica u protekloj godini. Ažurno smo radili i za vrijeme pandemije. Naši tužioci nisu mogli da rade online, vrlo kratak je period bio kada su radili od kuće i opet je u svakom momentu bio određeni broj u zgradi Tužilaštva jer mi nismo baš u prilici da ovaj na taj način radimo, moramo izlaziti na uviđaje, moramo ići na suđenja zato smo vjerovatno prošli kroz kovid kada još nije bilo vakcine kada je to bilo onako poprilično zastrašujuće. Mi smo imali jako veliko broj oboljelih. Tako da težak je tužilački posao i teško ga je raditi ako ga ne volite. U našem tužilaštvu ima dovoljan broj ljudi koji ga voli i želi da radi ali bi onako godilo da se nekada dobije i ta neka podrška koju mi trenutno baš ne osjećamo, ali bez obzira na to mi smo nekako opredjeljeni da nam, da gradimo tu instituciju i pravosuđe iznutra i da sve svoje inicijative koje imamo okrećemo prema federalnom tužilaštvu, prema VSTV-u i ne mogu reći da nismo iskomunicirani od tih nekih politika, pogotovo u posljednje vrijeme kad su se mijenjali ovaj pravilnik o ocjenivanju tužilaca, imali smo priliku i kroz udruženja tužilaca da nešto ragiramo, da iznesemo te svoje prijedloge, pozivani su i glavni tužioci na sastanke stalne komisije za efikasnost tužilaštava tako da mogu reći da je ta komunikacija sa VSTV-om unaprijeđena, a šta mijenjati i kako, koje korake preduzeti osim izmjene nekih možda zakonskih rješenja. Evo ja sam pomenula šta je nama problem. Problem nam je isto tako, odnosno olakšalo bi nam rad kad bi stručni saradnici mogli da idu na suđenje na izjašenje o krivnji i na ročišta gdje se razmatraju kazneni nalozi jer nama tužioci jako puno vremena provedu na suđenjima to su otprilike vrlo jednostavna ročišta gdje bi stručni savjetnici to mogli vrlo adekvatno da iznesu tako da u tom pravcu eventualno kada bi se izmjenio zakon. Nama bi to pospješilo efikasnost odnosno tužioci bi imali više vremena da se bave ozbilnijim predmetima. Isto tako, svakako ostaje za razmišljanje i inicijativa koju sam pročitala i od drugih nosilaca pravosudnih funkcija i koji se često na tim našim stručnim skupovima pominju vezano za vraćenje oštećenog kao ovlaštenog tužioca u zakon o krivičnom postupku. Naravno da bi tome trebala prethoditi neka analiza jer to smo mi rješenje ranije imali, ali to rješenje

brisanu iz određenih razloga ali u nekim predmetima gdje zaista postoji inicijativa oštećenog i neko drugačije viđenje predmeta možda nije loše razmotriti mogućnost da se ta prilika da oštećenim, isto tako zahtjev za zaštitu zakonitosti kao vanredni pravni lijek je nešto što bi nama omogućilo da ostvarimo na taj način jednu dodatnu kontrolu i nadzor nad određenim sudskim odlukama gdje za tu postoje uslovi. Uglavnom tužioci donose odluke, o njihovim odlukama oštećeni, podnosioci izvještaja imaju pravo da podnesu pritužbu glavno tužiocu, odnosno uredu glavnog tužioca, protiv odluke glavnog tužioca može se izjaviti žalba federalnom tužilaštvu tako da je to otprilike jedan krug gdje se prođu tri instance u nastojanju da se dođe do zakonite i pravilne odluke. Ja mislim da je to jedan dobar način da se preispita neka tužilačka odluka i da je to dobar filter za zaštitu zakonitosti ali bez obzira na to uvijek će biti nezadovoljnih koji će dovesti u pitanje te naše odluke, bit će tužilaca koji će otvarati predmete i voditi istrage o istragama mi na to nemožemo uticati ali ovaj moje je mišljenje da je taj sadašnji okvir koji postoji, preispitivanje naših odluka dovoljani odgovarajući, ali naravno da smo uvijek, otvoreni i u Sarajevu se nebi moglo desiti da se nešto desilo, neki događaj da ja ujutru u mejlu od novinara ne dobijem 2-3 upita jeste li formirali predmet po službenoj dužnosti, šta ste uradili. To je takav odnos da stalno smo na, osjećamo se da smo i pod tim demokratskim nadzorom i tako da je to nama naša svakodnevnica, sasvim uredu.

## **DAMIR ARNAUT**

Hvala vam glavna tužiteljice na ovom iscrpnom svjedočenju i na konkretnim zapažanjima koje ste iznijeli. Evo ja ću kako sam već najavio, u skladu sa praksom Istražne komisije otvoriti prostor za pitanje članova Komisije, a evo malo odstupiti od te prakse, uzimajući, s obzorom da je gospođa Čolo odsutna, ja sam jedini član Komisije koji je izabran iz Sarajeva, pa ću evo početi prvi sa pitanjima, i postaviti ću nekoliko pitanja i zamoliti ću kolege isto kad postavljaju pitanja da odmah iznesu sva pitanja pa onda vi da odgovorite. Moje prvo pitanje, čuli smo od sudija, znači moj dojam je bio, vidjet ćemo hoće li to biti nalaz Istražne komisije, da se sudije često kriju iza toga kad je optužnica u pitanju. Nema suđenja bez podignute optužnice i da je sve na tužiocima, međutim, ono što također, dojam koji sam stekao da tužioci nekad ne podižu optužnice zbog neujednačene sudske prakse pa mi recite da li je to nešto što vidite u Kantonu Sarajevo, da li ima imate problem sa neujednačenom sudskom praksom. Moje drugo pitanje, pitali smo to gotovo sve svjedoke ovdje, sukob interesa kad su u pitanju bliski srodnici sudija i tužioca. Ne govorim o zapošljavanju unutar sudova i tužilaštava, to je već poprilično propisano relevantnim propisima. Znači govorim o

situacijama koje su primjetne u Bosni i Hercegovini da se bliski srodnici sudija, nosilaca pravosudnih dužnosti imenuju na rukovodeće pozicije koje su politički imenovane, ne govorim opet pravu na rad, ne govorim o tome da se blizak srodnik sudije ili tužioca ne može zaposliti ovaj na nekom radnom mjestu, ovaj u javnom preduzeću, ministarstvima, znači govorim o rukovodećim pozicijama koje su politički imenovane, ovaj pravim paralelu direktnu između bliskih srodnika izabranih imenovanih zvaničnika u cijeloj Bosni i Hercegovini. Znači, Zakon o sukobu interesa ne dozvoljava bliskim srođnicima poslanika, ministara i tako dalje da budu imenovani na rukovodeće pozicije u javnim preduzećima i slično. Sa li mislite da takve restrikcije treba uvesti i za sudije i tužioce, nosioce pravosudnih funkcija?

Treće pitanje, takođe, pitali smo gotove sve svjedoke, taj problem snimanja, znači, mi živimo u dvadeset i prvom vijeku is vi imaju mobitel i tako dalje. Međutim, primjetno da kad neko snimi krivično djelo, da se često stavlja stigma na tog ko je snimio zbog neovlaštenog snimanja. Je li to nešto što treba ukinut, ili uvesti stroge restrikcije, znači za procesuiranje osobe koja je izvršila snimanje. Evo, podsjetit ću, Straha u Austriji pala, imala je posljedice i na kasniju Kurtzovu vladu, zato što je neko snimio i to u privatnom objektu, ovaj nelegalno. Znači, taj javni interes je očit, međutim, kod nas javni interes je, praksa je da se taj javni interes gleda i onda se ljudi izlažu procesuiranju u određenim slučajevima. Imali smo u aferi Potkivanje, znači, suđen je čovjek koji je snimao korupciju od strane tadašnjeg, odnosno, jasno neprimjerene radnje od strane tadašnjeg predsjednika VSTV-a, i tako dalje i tako dalje.

I, ovaj, četvrto pitanje, ovaj, ne mogu da izbjegnem to pitanje. Uzimajući u obzir da ambasada Sjedinjenih Američkih Država, misija delegacija Evropske Unije, brojne ambasade, misija OSCE-a koja se bavi pravosuđem, koja ima poseban mandat za nadzor nad radom pravosuđe i tako dalje su ogromna podrška i pomoć ovoj Komisiji baš u vrijeme kada smo od bivšeg predsjednika VSTV-a zaprimali prijetnje, da ćemo biti procesuirani, da ulazimo u rad pravosuđa samim postojanjem Komisije, uprkos jasnim odredbama Zakona o parlamentarnom nadzoru. Dakle da pređem na stvar, Ambasada Sjedinjenih Američkih država je imala twit 18. januara u kojemu se ambassador Nelson tadašnji slikao sa komesarom policije Kantona Sarajevo i direktorom ovog ureda gospodinom Kafedžićem i u tom twitu piše, ovo je vrlo direktan twit zato ne mogu izbjeći da Vas ne pitam i neobično je za diplomatske misije da budu ovako direktne, osim ako ne žele da pošalju konkretnu poruku. “Važan sastanak sa direktorom Kafedžićem i komesarom. Ovi antikoruptivni šampioni su

model za ostatak Bosne i Hercegovine, ali obojica imaju pritisak od strane politički-kontrolisanih institucija, s ciljem da budu ... njihovog rada. I onda nastavak tog twita, taj tred, međutim, u ovoj fotografiji sa ovom dvojicom šampiona, nedostaje jedan ključni detalj, bez podrške Ureda tužioca Kantona Sarajevo, ove osobe ne mogu realizirati svoj puni potencijal. Možete li dati komentar na ovaj twit? Ovo je vrlo direktan twit i može se reći kritika Vašem radu. Hvala.

### **SABINA SARAJLIJA**

Ići ću redom, kako ste postavljali pitanja. Postavili ste prvo pitanje za neujednačenu ... da li o njoj vodimo računa. Mi zaista koristimo takve mehanizme da pokušavamo spriječiti da iz zgrade tužilaštva odu neke neujednačene dluge i da u istim ili sličnim slučajevima postupamo jednobrazno. Međutim, svaka odluka i procjena je u nadležnosti tog tužioca. Ono što mi nećemo, da bi ujednačili to postupanje, jeste ono što sam i maloprije napomenula, znači, iznošenje svih nedoumica dilema, upita federalnog tužilaštva, značajnih presuda u kojim, iznosimo na našem kolegiju odjela i iznosimo tu sudsku praksu i ukazujemo na potrebu jednakog postupanja u sličnim predmetima. Znači, vodimo računa da se takve stvari ne dese. Međutim, ostaje mogućnost da se nekad može desiti jer ne prolazi svaki predmet kroz to...

### **DAMIR ARNAUT**

Da samo postavim jedno pitanje. Da li, da li tužiocima u Kantonu Sarajevo, da li imate, da li ste primijetili neujednačenu sudsku praksu. Jer, kad tužioc podiže optužnicu, on, to radi sa nekim razumnim očekivanjem da će dobiti presudu, je li tako? Mislim, niko ne podiže optužnicu ukoliko nema razumnu sigurnost da će pobijediti na sudu. U tom smislu, da li postoji neujednačena sudska praksa koja vam onda pravi problem pri tome, da ne možete ocijeniti kakve su vam šanse na sudu? To me interesuje.

### **SABINA SARAJLIJA**

Izvinjavam se, nisam vas dobro razumjela. Pa postoje neke sudske odluke gdje mi primijetimo da je zauzet neki novi stav i mi onda imamo priliku da iniciramo njegovo preispitivanje kroz žalbu. I otprilike kad nam dođe sa Vrhovnog suda, tamo se vodi računa da su ti stavovi ujednačeni i da iz njihove kuće ne dolaze neke ddvosmislene upute. Međutim, ne može se reći da je to stoposto konzistentna sudska praksa. Ja mislim da tu ima prostora za unapređenje. I mi smo upravo inicirali

i ja sam nedavno pisala na tu temu i mislim da bi te više sudske instance trebale zauzimati stajališta na općim sjednicama o određenim pitanjima procesnog krivičnog zakonodavstva koja bi nama sigurno bila put. Jer mi sad i kad se pozovemo na neku sudsku odluku u određenom predmetu, desi se da nam sudija kaže pa šta, odluka u jednom predmetu, to nije stav Vrhovnog suda. Mi nemamo precedentnog prava. Tako da, idalje ostaje to da se nešto tumači na različite načine. Tako da bi nama, zaista ujednačena sudska praksa, ali prije svega ti stavovi Vrhovnog suda koji se zauzimaju na svakoj sjednici pomogla i bila putokaz u radu, da budemo hrabriji i da ulazimo još u, jednostavno da imamo predvidivost kako će naš predmet proći na sudu, a ne da ulažemo resurse, idemo tamo po tri godine na suđenja i neku optužnicu zastupamo, a znamo startno da je napravljen neki kiks ili propust u istrazi, koji više sud ne toleriše. Dakle, tu ima prostora za unapređenje i znam da su se preduzimale određene mjere VSTV-a, formirala se jedna sudska baza koja je dostupna nosiocima pravosudnih funkcija, ali to opet nije riješilo po mom problem. Mislim da je ključni, ključno ujednačenost tih sudova u odnosu na nas, to se odnosi prije svega na Kantonalni sud u Sarajevu, da imaju jedan tu sistemski odgovor na određena pitanja koja su veoma važna. Eto, to je moj odgovor na to pitanje.

Vezano za drugo pitanje i sukob interesa, ja mislim da je, da bi bilo dobro rješenje da se uvedu neke restrikcije za nosioce pravosudnih funkcija. Da bi se i javnost, bi imala, po mom mišljenju u te nosioce pravosudnih funkcija u cjelini, ukoliko ne bi bile tako te konekcije sa bliskim osobama koje su visoko u tom političkom životu ili ako ništa to treba da bude transparentno navedeno u aplikacijama da se onda u svjetlu činjenica zna za tog nosioca pravosudnih funkcija da je njegov bliski srodnik u određenoj stranci na nekom visokom nivou.

Vezano za snimanje, mi smo tužilaštvo koje je izuzetno senzibilizirano po ovom pitanju. Ne bi se trebalo ni smjelo desiti da se olako donose takve odluke gdje će se zapravo lice koje je zadokumentovalo određeni slučaj procesuirati i vrlo odgovorno pristupamo analizi takvih predmeta i tamo gdje mislimo da javni interes ide u suđenje i sa takvim dokazom koji nismo sigurni da će proći sudski kontrolu, znali smo podizati optužnice i procesuirati na sud. Takav jedan predmet je upravo u toku pa ne bih da prejudiciram kakav će biti njegov ishod, ali vodim računa o tome. Ali svakako da ne možemo reći i ne možemo protiv zakonodavca onako kako je propisao. Možda je to prilika da se preispitaju ta obilježja krivičnog djela...

**DAMIR ARNAUT**

To Vas pitam, da li mislite da to treba promijeniti? To je onda na zakonodavcu. Zato i pitam. Da li treba potpuno ukinuti te restrikcije na snimanje, osim u nekim, možda privatnoj kući kad postavite bubuce i to ili ovaj jasno precizirati u zakonu da u suštini potpuno umanjiti mogućnost procesuiranja ljudi koji snimaju krivična djela?

**SABINA SARAJLIJA**

Mislim ovaj drugi pristup da bi bio bolji, jer ovaj ako bi smo sad dozvolili da se to neograničeno radi, možda bi opet došlo do nekih zloupotreba.

**DAMIR ARNAUT**

Na javnom mjestu, ja vas konkretno pitam na javnom mjestu. Znači trenutno zakonodavstvo, različito je donekle, to smo vidjeli u ovoj aferi potkivanje, u Republici Srpskoj i Federaciji Krivični zakon, koje su puno veće restrikcije za snimanje na javnom mjestu, da li mislite da onda treba potpuno ukinuti restrikcije za snimke na javnom mjestu. Mislim vi kada izađete na ulicu vi izgubite svako očekivanje privatnosti, uključujući ne samo ono da vas neko snimi već i da vas snimi šta govorite. Mislim ako vas neko može čuti na ulici šta govorite šta je onda problem da vas snimi. Da li mislite da treba potpuno ukinuti restrikcije na snimanje.

**SABINA SARAJLIJA**

Pa eto ako nešto moje mišljenje znači ja ne vidim problem u tome, ali to je sad sve stvar pojedinca.

**DAMIR ARNAUT**

Dobro, ali znači nam mišljenje pravnika. Zato smo i čuli preko trideset svjedočenja, i maltene sve pitamo.

**SABINA SARAJLIJA**

Jeste, moje mišljenje je da ono što na javnom mjestu i što je dostupno to je svakako dostupno građanima tako da iako se snima onda ne bi trebalo biti problematično pogotovo ako se dokumentuje neko nepravilo ili nezakonito ponašanje. I posljednje pitanje vezano za tvit američkog ambasadora, meni je poznato šta je objavljeno. Ja smao mogu reći da Tužilaštvo

Kantona Sarajevo predano radi na predmetima korupcije, da sa Uredom za borbu protiv korupcije smo učinili sve da ta saradnja bude što bolja i ja zaista mislim da oni rade dobar posao po pitanju prevencije i stvaranja jednog antikoruptivnog okruženja u Kantonu Sarajevo. Oni su uradili odlične stvari u pogledu formiranja registara i za imovinu i za registar, kako dodjeljuju poljoprivredni podsticaji, pa su uradili registar kako se raspoređuju javna sredstva iz budžeta i tako dalje. To su neke mjere koje su izuzetne i koji doprinose stvaranju jednog da tako kažem antikoruptivnog ambijenta. Što se tiče operativnog rada i njihovih prijava, oni nisu ovlaštene službene osobe koje bi mogle da preduzimaju određene radnje dokazivanja koje bi nama mogle poslužiti kao dokazi ali imaju određene nadležnosti po pitanju diploma, po pitanju imovine javnih dužnosnika i po određenim segmentima. Mi smo te njihove prijave koje oni pripreme i dostave Tužilaštvu veoma ozbiljno razmatrali i oni imaju poseban, da kažem pridaje im se na značaju. Radi se na tim predmetima. Zaključili smo protoko sa Uredom za borbu protiv korupcije, MUP-om Kantona Sarajevo gdje smo pokušali da unaprijedimo rad na tim predmetima i da uključimo što više policiju i da ona možda bude taj fileter gdje će Ured te neke operativne podatke prosljeđivati, pa kad to policija dovede do osnova sumnje da prijavi krivično djelo tužiocu da to nama dolazi. Tako da je po našem viđenju dosta se ta saradnja unaprijedila i ona je rezultirala i podizanjem određenih optužnica. Zaključili smo i protokol, zaključili smo i akcioni plan sa gospodinom Kafedžićem, održavamo sastanke tako da meni zaista nije jasna ta konstatacija. Tako da je najbolje da pitate nekoga koji je takvo nešto izjavio i da objasni. Vrlo je ozbiljna, nama nanosi, na neki način, ako se nađemo u toj konstataciji, sada je ona malo neodređena, jer vi ako pogledate, nije baš doslovno rečeno odakle taj izvor saznanja i šta se krije iza toga. To treba pitati i autore tih članaka i naravno mi smo otvoreni da se izvrši nadzor. Totalno nad našim radom, mi smo na to pozvali i federalno tužilaštvo i OSCE da izvrši naš nadzor nad tim predmetima, prijavama, zaista smo otvoreni tu za svaku. Transparentni smo i želimo da se ta stvar izvede na čistac. Pa ako je potrebno da se formira predmet da glavni federalni tužilac djeluje po topm pitanju, tako da neide da mi tu nešto djelujemo ako smo mi konkretno prozvani, tako da mi smo spremi na svaku vrstu nadzora ali naši rezultati i koraci koje smo preduzeli u posljednji godinu dana ili evo možda čak i duže govori suprotno i da zapravo građani vjeruju i nama jer naš priliiv na tim predmetima je uglavnom direktno, znači dolaze nam predmeti od građana. Ne dolaze ni preko Ureda, dolazi jedan dio predmeta preko Ureda ali otprilike je to 2%, znači puno više predmeta se formira na način da od građana dolazi direktno do tužilaštva.

## **DAMIR ARNAUT**

Hvala vam. Kažem neugodno je ali ne mogu ne postaviti, to je zvanični stav američke ambasade, to je njihov zvanični tviter profil i oni su napisali to što su napisali i zbog toga sam se nadao da ću eventualno dobiti neke informacije ali potpuno poštujem taj vaš stav da vi možda ne trebate da ulaziti u to, pa pokušat ću i na druge načine saznati šta je motiviralo taj zvanični stav Sjedinjenih država. Hvala vam još jednom. Gospodine Begić vi ste se javili. Je li imamo onda još prijava.

## **ZLATAN BEGIĆ**

Zahvaljujem predsjedavajući, zahvaljujem i poštovanoj gospođi Sarajlija što je danas odvojila svoje vrijeme evo da nas upozna sa nekim činjenicama i okolnostima. Evo ja bi imao jedan set pitanja, a prije toga imam potrebu da doista sa vama podijelim neka svoja razmišljanja i mislim da su to neke stvari koje će nas stići u narednom periodu iako nam se možda sada čini da je to nešto što je super, što je dobro, što je eto neki vjetar tog prozapadnog uticaja koji bi mogao pokrenuti stvari, možda sada i pokreće u pravom smjeru, ali bi nam bi se to moglo vratiti, ja mislim kao bumerang. Vjerujte da sam razmišljao da li uopće diskutujem imajući u vidu da smo već evo još malo pa četvrti sat ovdje ali bi volio evo sa kolegama ovdje da podijelim imajući u vidu da je tu evo ovaj su članovi ove Komisije su ljudi koje su neposredno birali građani, ljudi koji dobro poznaju ovu materiju nakon svih ovih sjednica, a evo i glavna tužiteljica je tu. Mislim ja i da put kojim je krenula međunarodna zajednica u Bosni i Hercegovini naprosto nije dobar. Ne vrše se reforme tamo gdje imate konkretne alate i institucionalne a Boga mi i one izvaninstitucionalne kada je riječ o stranim ambasadama, tvitovima. A kad smo već kod tvitova ja ću sada pročitati jedan moj tuit, od 22. decembra 2021. godine, koji glasi, sad ću ga prevesti sa engleskog pošto je on na engleskom, na današnjoj sjednici Tuzlanskog kantona gospodin Larson tiho je posmatrao, bez i jedne riječi, usvajanje zakona kojima se uspostavlja i podržava korupcija u oblasti obrazovanja i tako dalje. Gospodine Larson to nije pravo i mi nismo ovce, mi smo građani. Riječ je o tome da su u Skupštini Tuzlanskog kantona pokušali usvojiti izmjene i dopune Zakona o srednjem obrazovanju gdje bi prebrisali odredbu sa kojom, odnosno po kojoj lica protiv kojih je potvrđena optužnica treba da idu na suspenziju a koja se nalaze na rukovodnim mjestima u oblasti, dakle vrlo osjetljivoj oblasti obrazovanja, srednjih i osnovnih škola gdje je sve to išlo i do onih protiv kojih je potvrđena optužnica radi pedofilije, a imajući u vidu da je u tom periodu potvrđena optužnica od strane, osobama koje su jako bliske pojedincima vladajuće strukture. Dakle, gospodin



Larson... Ja sam tražio da se gospodinu Larsonu ovo pročita, on je slegnuo ramenima i kazao znate šta je, to nas ne interesuje, naš je projekat ovaj Ured za borbu protiv korupcije i ovaj zakon o porijeklu imovine. Kad je riječ o tom zakonu ja to želim sa vama da podijelim ja sam imao sastanke sa visokim dužnosnicima međunarodnih organizacija uključujući i OSCE i vrlo je znakovito je da je jedan od tih ljudi počeo sastanak na način, sljedeći, dakle ne parafraziram nego citiram „ profesore mi znamo da vi znate da je ovo prazna priča, ali ovo je naš projekat“. Dakle, međutim ja se nisam složio da je to prazna priča, ovo se može itekako vratiti kao bumerang. Dakle, put je bio suočiti se sa problemima unutar pravosuđa i u tom smislu ja ću postaviti set pitanja ovdje tužiteljici. Pomenuli ste Ured za borbu protiv korupcije, je li se tako zove? Možete li mi reći ko imenuje taj Ured?

### **SABINA SARAJLIJA**

Znam da je punu naziv Ured za borbu protiv korupcije, upravljanje kvalitetom Vlade Kantona Sarajevo.

### **ZLATAN BEGIĆ**

Ko ga imenuje? Dakle, imenuje ga Vlada Kantona Sarajevo. Dobro. Da li ste upoznati kakvi su kriteriji za popunavanje tog ureda, stručni, u smislu povezanosti sa političkim opcijama, da li dakle postoje neki stručni kriteriji u smislu da tu moraju biti diplomirani pravnici sa određenim brojem godina radnog iskustva, profesori pravnog fakulteta i tako dalje, i da li je jedan od uslova da nisu članovi političkih partija, organizacijama, da se ne nalaze na pozicijama, funkcijama i tako dalje?

### **SABINA SARAJLIJA**

Nisam upoznata, ali moram nešto radi pojašnjenja. Kada su se oni prvi put pojavili, taj projekat, u Tužilaštvo su prvi put kročili kad sam ja postala glavna tužiteljica, kad sam imenovana na tu poziciju, ja sam malo problematizirala, odnosno nisam problematizirala rekla sam da može biti diskutabilno da mi ulazimo u neki aranžman i zaključujemo sporazum sa tijelom koje je formira izvršna vlast, i moj stav je bio da ćemo se obratiti VSTV-u i tražiti na neki način saglasnost možemo li mi uopće učestvovati u tim, u takvim projektima i to je prošlo tu jednu proceduru i VSTV je meni odgovorio vi ste glavna tužiteljica, vi procjenite, nisu mi htjeli dati određeni

odgovor. I upravo zbog značaja ureda i njegovog da tako kažem u javnosti uživa određeno povjerenje, ljudi mu podnose određene prijave, međunarodna zajednica mu daje podršku, mi smo smatrali i dalje smatramo da treba sa njima ima konkretnu saradnju. Ne znači, nisam pristala da oni niti bilo koje tijelo koje ima veze sa politikom određuje šta ćemo mi raditi i na koji način ćemo donositi odluke u predmetima znači mi svoje odluke donosimo nezavisno.

## **ZLATAN BEGIĆ**

... Mi smo u Tuzlanskom kantonu, koliko sam ja upućen u formiranje tog ureda, i ono koliko sam ja okvirno upoznat, dakle tu čak ulaze i nosioci pojedinih političkih funkcija, kriteriji nisu takvi, ne govorim. Mi smo u fazi formiranja, govorim o ovom Uredu, sarajevskom, jer to je model po kojem se ide i u drugim kantonima. Kriteriji nisu jasno propisani, i meni se čini da, i gdje se tu sada javlja problem? Znači svaki građanin, laik je dužan da podnese prijavu ukoliko ima sumnju da je neko izvršio neko krivično djelo, je li tako? I to je njegova dužnost na kraju krajeva, ali ovdje imamo institucionalizirani oblik, dakle to je sad organ, to je država. Sada imamo državu koja je dužna da podnosi prijave protiv građana. Dakle, jesam li ja tu upravu ako ja to tako konstatujem? To je institucionalizirani oblik, to je sad već organ koji je utemeljen zakonom?

## **SABINA SARAJLIJA**

To je sad za jednu pravnu raspravu, ne znam hoću li vam moći tako brzo odgovoriti. To je sad više tema o kojoj bi se trebalo prodiskutovati, malo se obavijestiti o svim tim aktima kojima je taj Ured formiran tako da. U suštini ja sam.

## **ZLATAN BEGIĆ**

Da vam skratim, evo da preformulišem pitanje. Da li se može doći u situaciju da vaše tužilaštvo sada ili u nekom narednom periodu do dvije 2022 ili poslije 2022 dođe u situaciju da padne pod uticaj politike, a putem tog Ureda, jer po mom mišljenju uvode se paralelizmi, vi ste ti koji ste zaduženi za gonjenje učinioca krivičnih djela, vi predstavljate državu, a onda se između vas i učinioca umeće jedna institucija koju imenuje institucija izvršne vlasti, i nemojmo to sad posmatrati iz ove perspektive, šta će se desiti za godinu, za dvije, pet, za deset? Može li se desiti da pod tim pritiskom, sami ste kazali i tog PR koji je urađen, te reklame koja je napravljena u smislu pojave nekog Eliot Nesa sa svojom ekipom, a koja stvarno nema nikakve stvarne zakonske

nadležnosti u smislu ovlaštenja da relevantno prikuplja dokaze, imaju li oni nadležnost da saslušavaju svjedoke, da izvode, da prikupljaju dokaze, nemaju, dakle. Dakle, oni se pojavljuju u ulozi države koja podnosi prijave tužilaštvu. Dakle, to više nije pojedinac to je sad država, kao neka vrsta paralelizma, i tu je sad moj strah, evo ne moramo ići u dublju analizu, samo sam htio ovu svoju neku da podjelim ove neke svoje da kažem sumnje, da li je to dobar put koji je izabrala međunarodna zajednica. Umjesto da se suoči sa problemom u pravosuđu. Ona ima mehanizme i institucionalne i one mehanizme pritiska i zagovaranja i svega ostalog. Ona se odlučila, po meni, za svojevrsan paralelizam gdje se uspostavlja jedan državno organ iza kojeg staje država svojim autoritetom, organ koji nema zakonska ovlaštenja da prikuplja dokaze, jel, da provodi određene radnje, saslušava svjedoka, ono dakle što spada u sve one radnje koje treba da osiguraju onaj nužni potrebni minimum osnivanje sumnje da bi se neko našao pod krivičnom prijavom, a imajući u vidu da lažno prijavljivanje predstavlja krivično djelo, imajući u vidu strukturu tog tijela, imajući u vidu ko ga imenuje i ko će ga imenovati prema važećim propisima, i imajući u vidu okruženje u kojem mi živimo, kad se promjene ambasadori, kada se promjene ljudi, kada se promjene vlade, nije li to potencijalno novo žarište preko kojeg može doći do stavljanja tužilaštva u funkciju jedne ili više političkih opcija. Ne govorim sada, očekujem da sad ljudi rade sa nekim entuzijazmom u okviru svojih zakonskih rješenja, ali nije li to potencijalno neko novo žarište koje nam upravo instalirano kroz ovaj projekat koji je predstavljen kao evo nama Eliot Nessa sa svojom ekipom i sad će to sve biti uredi i postoji li ta mogućnost?

## **DAMIR ARNAUT**

Dozvolite mi samo da dodam, ovaj. Gospodine Begiću, mislim jasno je da smo ušli u jedan segment politike, pe evo onda dozvolite da i ja dodam, ovaj kad, pa kažem, pa jedan segment politike, jasno nam je obojici. Dozvolite mi onda samo da dodam, u davanju odgovora također razmotrite činjenicu da na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini i svim drugim državama postoje uredi za reviziju institucija i kakva je tu onda razlika? Ured za reviziju je državno tijelo, vladino tijelo i na nivou Bosne i Hercegovine, Federacije, Republike i svih kantona i tako dalje, ovaj koji također tako sačinjava prijave i dostavlja ih tužilaštvu. Mislim da je puno veći problem što tužilaštvo, ne govorim ovdje definitivno o vašem, niti ga izdvajam na bilo kakav način već je činjenica i na državnom nivou, mi to vrlo često vidimo kroz razmatranje tih izvještaja institucije revizora da je veći problem što tužilaštva ne postupaju po tim prijavama Ureda za reviziju. I evo

onda samo još jedno pitanje. Vi ste u jednom dijelu vašeg uvodnog izlaganja rekli treba osnažiti tužilaštva koja imaju veliko broj predmeta. Vidite li vi u Tužilaštvu Kantona Sarajevo, Ured za borbu protiv korupcije i upravljanje kvalitetom, da li vidite njih kao tu pomoć o kojoj ste govorili uzimajući u obzir da, misim da ste rekli da je prosjek zaduženog broja predmeta preko 200, znači već sada ne mogu stići. Da li viditi postojanje i rad Ureda za borbu protiv korupcije kao jednu vrstu pomoći za koju ste govorili da vam je potrebna u Kantonu Sarajevo? Hvala.

### **ZLATAN BEGIĆ**

E ako dozvolite predsjedavajući, samo jednu rečenicu. Dakle, Ured za reviziju se ipak bavi nekim egzaktnim stvarima, a utvrđivanje minimuma osnovane sumnje je ipak nešto što podrazumijeva zakonska ovlaštenja da se provode određene procesne radnje sa kojim će se utvrditi taj minimum osnovanosti sumnje da bi se neko našao pod nekom krivičnom prijavom, jel, pred eventualnim otpočinjanjem postupka, a tamo gdje ovaj ured postupa u stvarima gdje, koje su egzaktne, koje su brojevi, bojim se da tu ima dupliranja i sa Uredom za reviziju. Ja govorim u čisto nekom institucionalnom smislu i polazeći od toga da je doktrina na kraju krajeva i anglosaksonskog prava da je bolje da 100 krivih bude bez sankcije nego da jedan nevin se nađe na udaru i da trpi neku sankciju. Naravno ja se zalažem za rigidnije mjere u našem sistemu, ja često iznosim, evo bez potrebe da otvaramo neku diskusiju, ali bojim se. I ja sam u nekom prvom koraku bio zanesen tim projektom i tim Uredom ali doista kada se objektivno sagledaju stvari tu leži potencijalna opasnost za neke buduće probleme koji će možda biti vrlo teški. Eto samo sam htio da iznesem ovu dilemu, poštujući i vas kao stručnjake u ovoj oblasti prava i kao svoje kolega da možda i malo promislimo o tome svemu. Eto hvala vam.

### **DAMIR ARNAUT**

Ja sugerišem da čujemo odgovor. Hvala vam!

### **SABINA SARAJLIJA**

Vrlo zanimljiv pogled na ovu situaciju. Ja se slažem sa vašom konstatacijom da to može biti eventualno opasnost u koju smo se mi doveli ali da nemamo tužioce koji su odlučni i hrabri, tu je tužilac da procjeni šta će sa tom prijavom. Hoće li je dalje provjeravati i kakvog je ona kvaliteta. Ako je dobra informacija, nama je sasvim svejedno odakle će doći. Hoće li doći iz ureda, hoće li

doći anonimno putem krimolovca, etičke linije. Ko god da prijavi tužilac je taj koji procjenjuje ima li osnova sumnje i šta će dalje s tim. Naša je obaveza da se po predmetima efikasno radi, a sad i ne treba dozvoliti da oni diktiraju tempo i da bilo ko ko je podnositelj prijave ima ovlaštenje da podnese pritužbu, da se ona preispita. Znači ja tu ne vidim suštinsku opasnost, odnosno potrebno je da tužilac dobije taj predmet da ga efikasno uradi, da stavi svoj odgovor. Ja ne želim da kao glavni tužilac budem označena kao neko ko te prijave stavlja u kraj. Mi ne stavljam ni jednu prijavu u kraj niti laticu. Ja hoću da se na svim predmetima efikasno radi. To je suština. Znači ovi, njihove prijave su toliko dobile značaj dešava se da prijava nije meni došla na sto, a već izašlo u medijima da je neko prijavljen, i mene pitaju novinari jeste li zaprimili prijavu, mi provjerimo kroz evidencije, nismo. Ja ostajem, radim poštu, vidim tek je došla, tek treba da se zavede u sistem i onda se na nas prebaci loptica i sad hoće li to stojati ovdje, hoće li to dobiti odgovarajući značaj. Znači mi smo opredjeljeni da na svim prijavama radimo efikasno, jednostavno na tim predmetima korupcije svaka informacija nam je od značaja. Ako je neki građanin imao više povjerenja u taj Ured pa je otišao tamo da preda prijavu, a ima i dosta anonimnih prijava koje oni samo nama proslijede, mi ćemo ih uraditi što je danas, provjeriti, donijeti tužilačku odluku, kad se donese odluka, a mahom su, bilo je dosta odlukao neporovođenju istrage ili obustava. Izvolite OSCE, federalno tužilaštvo, svako neka dođe i ispita jesmo li mi tu šta pogriješili. Meni je bitno da mi imamo svoj tužilački odgovor po svim tim predmetima, da stoji kod nas. A ta opasnost da će biti upliv politike u naš rad, je sad nešto za razmišljanje. Mislim da je ipak akcenat na odgovornosti tužioca, i hoće li on u svakom pojedinom predmetu se pojavljivati sa nekom euforijom ili će onako racionalno, kako treba, zakontio i pravilno analizirati te činjenice i donijeti svoju odluku.

### **DAMIR ARNAUT**

Imamo li još pitanja? Mislim da nema više pitanja i tačno smo ovaj na vrijeme zakazano je vaše svjedočenje do tri sata, usvakom slučaju zaista vam hvala na ovom svjedočenju, i hvala vam na vrlo konkretnim odgovorima po svim ovim pitanjima, i na kraju zaista, u svoje ime i ime svih članova Komisije zahvaljujem vam na saradnji sa Istražnom komisijom.

### **SABINA SARAJLIJA**

Hvala i vama na pozivu. Eto nadam se da sam malo doprinijela ovoj diskusiji.

**DAMIR ARNAUT**

Apsolutno. Hvala još jednom.

**SABINA SARAJLIJA**

Prijatno.

**DAMIR ARNAUT**

Ja ću sad samo u ove tačke dnevnog reda predložiti zaključak, već sam ga najavio, evo samo da ga formulišem. Dakle, Privremena istražna komisija traži od Vijeća ministara da u proceduru uputi izmjene i dopune zakona, odnosno po potrebi novi zakon o zaštiti ličnih podataka koji je usklađen sa standardima Evropske unije, a uzimajući u obzir svjedočenje glavnog tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine gospodina Milanka Kajganića koje se dostavlja uz ovu inicijativu. Evo otvaram raspravu po pitanju zaključka.

**MIRJANA MARINKOVIĆ LEPIĆ**

Mislím Damire, ok je zaključak, samo mi već imamo tu inicijativu u proceduri, ali evo nije loše pojačati.

**DAMIR ARNAUT**

Zato sam dodao. Znam da imamo, dodao sam uzimajući u obzir svjedočenje glavnog tužioca....

**MIRJANA MARINKOVIĆ LEPIĆ**

Ovo što smo čuli danas.

**DAMIR ARNAUT**

I čiji se transkript dostavlja uz ovaj zaključak. Upravo sam zbog toga dodao to jer ovo što je čovjek rekao nismo čuli na zajedničkoj komisiji za ljudska prava. Znači ovo je jedan segment koji se tiče sposobnosti pravosudnih institucija Bosne i Hercegovine odnosno u Bosni i Hercegovini, svih da se nose efikasno sa međunarodnim organizovanim kriminalom. Dakle, ovo je zaista jedna bitna stvar i evo ja ću sada iznijeti i jednu političku konstataciju. Ja mislim da taj zakon stoji kod gospodina Grubeše dok god se ne riješi izborni zakon, evo da budem potpuno konkretan, to je.

Glavni tužilac je tu rekao da je to jedan benigni zakon koji nema nikakve elemente koji su sporni u Bosni i Hercegovini već jednostavno ovo stoji zato što je HDZ-u prioritet taj izborni zakon i zbog toga sam formulisao zaključak na ovaj način, uzimajući u obzir svjedočenje glavnog tužioca, VD glavnog tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, čiji transkript tog svjedočenja dostavljam u prilogu zaključka.

Ko je za ovaj zaključak? Nema protiv, nema suzdržanih. Konstatujem da je zaključak usvojen.

## **Ad.2**

Tekuća pitanja. Ja ću vas samo upiti na činjenicu da smo dobili određene odgovore odnosno, dobili smo odgovor na jednu od stvari koju smo uputili VSTV-u tiče se slučaja, znači Osnovnog suda u Trebinju. Odgovor smo dobili, ja bih vas zamolio da se upoznate sa tim odgovorom i ne znam eventualno, evo ja mogu otvoriti raspravu u ovoj sjednici ili da ostavimo za iduću sjednicu ali mislim da prva stvar i saznanja koja smo imali su doista ozbiljna, a evo sada ovaj odgovor VSTV-a pokazuje zaista da se radi o ozbiljnoj situaciji. Ne znam ima li, ima li, ovaj spremnosti evo sad u ovom trenutku, pošto vam je na stolu. Ne znam ko je uspio pročitati. Da sad razmatramo ili ćemo na idućoj. Na idućoj, E hajte onda molim vas upoznajte se, zaista su ovo ozbiljne stvari. I imamo, ovu predstavku sudkinje iz Bijeljine. Ja mislim da već sekretarijat ima generalne smjernice da proslijedi sve na nadležne adrese. Vidim da je kopiran VSTV, ali proslijedite.

## **SEKRETAR**

Da mi smo primili na znanje to je znači u proceduri VSTV-u.

## **DAMIR ARNAUT**

Znači već je u proceduri u VSTV-u nema potrebe da im mi posebno. Ok. To je onda to. Je li ima onda još nešto. Ako nema zaključujem 34 sjednicu. Hvala vam.